

S
U
M
M
A
R
I
A

I
U
R
I
D
I
C
A

S
U
M
M
A
R
I
A

I
U
R
I
D
I
C
A

PARLAMENDIINFOKESKUS

1/2012

Valik ülevaateid
välisajakirjanduses
ilmunud artiklitest

<http://www.nlib.ee/summaria-iuridica>

SUMMARIA IURIDICA 1/2012

<u>PARLAMENDI LIIKMETE DISTSIPLINEERIMISEST TRAHVI VÕI ISTUNGILT EEMALDAMISEGA</u>	3
Albert Ingold ; Sophie-Charlotte Lenski Ordnungsgeld und Sitzungsausschluss als Ordnungsmaßnahmen gegen Bundestagsabgeordnete	
<u>ERAKONNALIHKMETE PANUSEST VALIMISKAMPAANIA RAHASTAMISSE – KAS LUBAMATU LISASISSETULEK ERAKONNALE?</u>	4
Hana Kühn Beitragszahlungen von Kandidaten vor der Wahl	
<u>KARISTUSPOLIITIKAST SOOMES JUSTIITSMINISTRI PILGU LÄBI</u>	5
Riikka Kostianen Syrjäytymisen ehkäisy kriminaalipolitiikan ytimessä	
<u>MEREREOSTUSEST PÕHJUSTATUD KAHJUDE HÜVITAMISEST</u>	6
Måns Jacobsson An ideal international scheme for compensation for marine pollution damage	
<u>TÖÖÕIGUSE JA TÖÖHÕIVEPOLIITIKA SEOSTEST EUROOPA LIIDUS</u>	7
Lisa Rodgers Labour law and employment policy in the EU : conflict or consensus?	
<u>ÜRO OMBUDSMANI INSTITUTSIOONI VAJALIKKUSEST PÕLLUMAJANDUSMAA RENTIMISE JÄRELEVALVES</u>	8
Anastasia Telesetzky Resource conflicts over arable land in food insecure states : creating an United Nations Ombudsman institution to review foreign agricultural land leases	
<u>VALIK UUSI ARTIKLEID INGLISE, SAKSA, SOOME JA VENE KEELES</u>	9

Summaria Iuridica võrguväljaanne: www.nlib.ee/summaria-iuridica/

Artiklite valiknimestiku koostanud Tiia Melts, ülevaated kirjutanud Jane Makke, Tiia Melts, Katrin Ordlik, Ivi Smitt ja Mari Teede. Väljaande koostanud Tiia Melts, keeleliselt toimetanud Gerli Eero

Ettepanekud ja kommentaarid: Tiia.Melts@nlib.ee

PARLAMENDILIIKMETE DISTSIPLINEERIMISEST TRAHVI VÕI ISTUNGILT EEMALDAMISEGA

Albert Ingold ; Sophie-Charlotte Lenski

**Ordnungsgeld und Sitzungsausschluss als Ordnungsmaßnahmen gegen Bundestagsabgeordnete
Juristenzeitung (2012) Nr. 3, S. 120-125.**

Parlamendisese korra tagamise meetmed peavad võimaldama säilitada parlamendi töövõimet ja mitte takistama individuaalse mandaadi täitmist. Seega võib parlamendiliikme staatusest tulenevate õiguste piiramine kätkeada ohtu parlamentaarse tahteavalduse ebademokraatlikuks moonutamiseks. Saksa parlamendis 30. juunil 2011 toimunud hääletuse tulemusena täiendati nn saadikuseadust (AbgG – *Abgeordnetengesetz*) ja muudeti parlamendi kodukorra seadust (GOBT – *Geschäftsordnung des Deutschen Bundestages*) eesmärgiga ajakohastada parlamendisese korra tagamise meetmeid. Saadikuseaduse §-le 44a lisati lõige 5, mis sätestab õigusliku aluse parlamendiliikme karistamiseks rahatrahviga või tema eemaldamise istungitelt. Liidupäeva presidendil on õigus määrata „istungitel mitte ainult vähesel määral korda ja parlamendi väarikust rikkunud“ liikmetele 1000 euro suurune trahv, mis korduval rikkumisel võib kerkida 2000 euroni. Korra jämedal rikkumisel võib parlamendiliikme istungi ajaks saalist välja saata ning kuni 30 istungipäevaks parlamendi istungitelt ja komisjonide tööst eemaldada. Seadusemuudatuste menetlemise käigus tekkis mitmeid kahtlusi nende muudatuste põhiseaduslikkuse suhtes. Artikkel analüüsibki kavandatud meetmeid põhiseaduse aspektist, toetudes ka Saksa põhiseaduskohtu hinnangutele.

Autorid käsitlevad põhiseaduse sätteid, millega tuleb arvestada parlamendiliikmete suhtes rakendatavate sanktsioonide korral. Kehtestades sisekorra tagamise meetmena rahatrahvi ja istungilt eemaldamise, valis parlament normitehniliselt topeltstrateegia. Seaduse seletuskirja kohaselt lähtuti seejuures mõlema normi astmelisest seosest, st saadikuseaduse muudatus oli aluseks parlamendi kodukorra seaduse muutmisele. Autorid juhivad tähelepanu mõlema normi ühisosale – parlamendiliikme õiguslik seisund parlamendis tähendab ka tema õiguslikku seisundit saadikuna – ning vaatlevad parlamendi kodukorra sõltumatust saadiku õiguste suhtes.

Seejärel analüüsitakse ülalnimetatud sanktsioonide rakendatavust vaba mandaadi teostamise ja saadiku põhiseadusest tulenevate õiguste tagamise seisukohalt.

Nii istungilt eemaldamine kui ka trahvi määramine eeldavad saadikuseaduse § 44a lg 5 kohaselt parlamendisese korra või parlamendi väarikuse rikkumist, sanktsiooni raskus sõltub rikkumise ulatusest. Autorid peatuvad mõistel „parlamendisese kord“ kodukorra seaduse tõlgenduses ning püüavad määratleda mõistet „parlamendi väarikus“. Parlamendiliikme eemaldamine saalist istungi ajaks on karistus, mida parlamendi kodukorra seaduse § 38 lg 1 järgi on varemgi rakendatud ning seda peetakse põhiseaduse tähenduses lubatavaks.

Autorid toovad esile probleeme seoses istungitelt eemaldamisega. Nt tähendaks eemaldamine 30ks istungipäevaks seda, et parlamendiliige ei saa praktiliselt pool aastat täiskogu istungitel oma mandaati teostada. Samuti näevad autorid kitsaskohti rahatrahvi määramisel, selle puhul rõhutavad nad vastuolu õigusriigile kohase süüprintsibiiga (individuaalse süü suuruse seos karistuse eesmärgiga). Rahatrahvi määramisel ulatub karistuse mõju parlamendist välja poole, kuna see mõjutab saadikut kui eraisikut.

Autorid tõdevad, et kuigi parlament on põhiseaduskohtu hoiatavaid hinnanguid distsiplineerivate meetmete sätestamise suhtes eiranud, püsib lootus, et kohus suudab oma seisukohti seadusemuudatuse põhiseaduslikkuse järelevalve raamides ikkagi praktilise tulemuseni viia.

Refereerinud Tiia Melts

ERAKONNALIHKMETE PANUSEST VALIMISKAMPAANIA RAHASTAMISSE – KAS LUBAMATU LISASISSETULEK ERAKONNALE?

Hana Kühr

Beitragszahlungen von Kandidaten vor der Wahl

Die Öffentliche Verwaltung (2011) Nr. 24, S. 963-971.

Saksamaal on parteide rahastamine sätestatud erakonnaseaduse (PartG – *Parteiengesetz*) V ja VI osas. Vaatamata eeskirjade olemasolule on rahalised toetused erakondadele juriidiliselt siiski üsna tundlik teema. Rahade liikumise seos riiklike valimistega suurendab tuntavalt avalikku kriitikat parteide rahastamise aadressil. 2011. aasta keskel jõudis laiema avalikkuse ette info, et Põhja-Rein-Vestfaali liidumaal nõudsid mõned parteid 2009. aasta kohalike valimiste eel kandidaatidelt rahalist panust valimiskampaaniasse. Summade suurus oli erinev, ulatudes 300st 2600 euron. Meedias vallandus äge diskussioon erakondade uue rahastamismooduse üle, mis kätkeb endas ka hulgaliselt õiguslikke küsimusi. Kandidaadile teatud rahasummade maksmise kohustuslikuks tegemine on muuhulgas vastuolus valimiste üldisuse põhimõttega. Artikli autorit huvitab eelkõige kandidaatidelt valimiste eel summade sissenõudmise seaduslikkus. Käsitlust raskendab tõendusmaterjali ebamäärasus ja teadmatus täpsetest asjaoludest, mis viisid ühe või teise summa maksmiseni.

Autor vaatleb seda n-ö erilist sissetulekuallikat erakondade rahastamise praeguses süsteemis. Erakonnaseadusele tuginedes selgitab ta kandidaadi valimiseelse rahalise panuse olemust võrdluses erakonnale tehtavate annetuste ja valituks osutunud saadikute regulaarselt laekuva liikmemaksuga. Autor peab mandaadi saanute, eriti parlamendiliikmete rahaliste panuste lubatavust põhiseaduse (GG – *Grundgesetz*) seisukohast mitmetel põhjustel vaieldavaks.

Parteid seisavad kandidaatidelt raha küsides dilemma ees – kuidas esitada võimalikult tõhus nõue, mille tulemuseks on reaalse summa laekumine valimiskampaaniasse, järgides valimisõiguslikke sätteid, mis keelavad erakonnal takistada mandaadile juurdepääsu. Otsustavaks saab seega, mil viisil erakonna juhatus kandidaatidele maksenõuded esitab. Autor analüüsib põhjalikult kolme, erineva tugevusastmega varianti erakonnaseaduse, põhiseaduse ja Põhja-Rein-Vestfaali liidumaa kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (GO – *Gemeindeordnung*) põhjal. Erakonna juhatuse kõige nõrgem võimalus kandidaati mõjutada on lihtsalt uurida tema maksevalmidust vajaduse tekkimisel. Jõulisem samm on survestada kandidaati kirjaliku nõusoleku kaudu kinnitama oma juriidilist kohustust teatud summa maksmiseks. Kõige tugevamalt mõjutab erakond kandidaati, kui seab maksmise riiklikel valimistel kandidaadiks ülesseadmise tingimuseks.

Autor annab põgusa ülevaate erakondade sissetulekute korra kohasest arvestamisest. Ta rõhutab, et kandidaatide valimiseelse rahalised panused ei ole käsitletavad annetustena, vaid valitud esindaja varasema panusena ning kuuluvad seega aruandluse alla vastavalt erakonnaseaduse § 24 sätestatule.

Valimisvõitluse rahaline toetamine ülalkirjeldatud viisil ei ole iseenesest lubamatu, sest mandaadini saab kandidaat jõuda vaid parteid kui organisatsiooni ja tema programmi toetades. Lubamatu on aga rahanõue kandidaadiks ülesseadmise tingimusena. Valimiskampaania rahastamine kandidaatidelt toetuste kogumise abil ei ole ainult liidumaade kohalike valimistega seotud teema, samad põhimõtted kehtivad ka üleriigiliselt. Järjest rohkem leiab tunnustust mõte, et valimisvõitluses ühiselt tehtud töö tulemusena valituks osutunud parteiliikmelt võib nõuda osalemist valimiskampaania kulude katmisel. Olukorda praktilisest küljest hinnates võiks kaaluda kandidaatide rahaliste toetuste lubamist ka liidumaade parlamentide või Liidupäeva valimiste eel. Kuna need valimised pälvivad kohalike valimistega võrreldes suuremat tähelepanu, tekitavad ka kandidaatide rahalised panused laiemat kõlapinda ning see vajab juba eraldi uurimist.

Refereerinud Tiia Melts

KARISTUSPOLIITIKAST SOOMES JUSTIITSMINISTRI PILGU LÄBI

Riikka Kostainen

Syrjäytymisen ehkäisy kriminaalpolitiikan ytimessä

Haaste (2011) n:o. 4, s. 4-6.

Artikkel põhineb vestlusel 2011. aastal Soome justiitsministriks saanud Anna-Maja Henrikssoniga. Varem pangas juristina töötanud Henriksson valiti 2007. aastal Soome parlamenti.

Minister on oma tegevuse üldeesmärgiks seadnud kodanikele turvatunde tagamise, inimõiguste austamise ja kohtusse pöördumise lihtsustamise, prioriteediks aga ressursside hankimise kohtute tõrgeteta tööks ning majanduskuritegudega seotud kohtuasjade menetlemise kiirendamise, mis on ka valitsuse üks eesmärkidest.

Valitusprogrammis on kavandatud muudatused seksuaalkuritegevuse, eriti vägistamisega seotud seadusandluses. Justiitsminister Henriksson peab väga oluliseks tegelemist perevägivalla probleemidega; mitte karistusi karmistades, vaid uusi meetmeid ja põhimõtteid rakendades. Näiteks noorte tööhõive ja koolituste tagamine, toimivama tugiisikute süsteemi loomine, probleemsete perekondade abistamine erinevate ministeeriumite koostöös.

Head kriminaalpoliitikat ei saa teha ilma hea sotsiaalpoliitikata. Nii on ministri arvates väga tähtis tõsta töötutoetusi ja abirahasid ning suurendada lastekaitsetöötajate arvu just kohalikes omavalitsustes, sest hooldusele võetud laste arv on liiga suur. Loomulikult ei taheta vähendada lapsevanema vastutust oma lapse eest, kuid inimene peab saama tuge kohe, probleemi tekkimisel ning seda vaid seaduste muutmisega ei lahenda.

Abinõudena kasvava majanduskuritegevusega võitlemiseks toob minister esile kuritegevusega vahelejäämise võimaluste suurendamise ning tõhusama tegevuse varimajanduse ja maksudest kõrvalhoidjate avastamisel. Näiteks hõlbustab kohapealset kontrolli ehitustööliste antav maksukaart, millele on kantud tööandja maksunumber. Maksukuritegude vastu võitlemisel rõhutab minister maksuameti, politsei, prokuratuuri ja kohtu koostöö vajalikkust ning piisava ressursi olemasolu, et iga uuritav majanduskuritegu jõuaks kohtusse ja karistuseni.

2011. aasta novembrist on Soomes kasutusel uus karistusviis – karistuse kandja võib viibida kodus ja teda valvatakse elektrooniliste seadmete abil. Sellist karistust võib määrata näiteks varavastaste kuritegude või avalikus kohas tugevas alkoholijoobes viibimise eest, aga vaid juhul, kui on määratud karistus katseajaga kuni kuus kuud. Minister viitab Rootsi positiivsele kogemusele ja loodab, et kohtud hakkavad uut karistusviisi rohkem kasutama, et kergendada õigusrikkujate tagasipöördumist igapäevaellu.

Lisaks otsitakse Soomes alternatiive rahatrahvile ning kavandatakse seksuaal- ja majanduskuritegude eest määratavate karistuste muutmist. Raskemate kuritegude kriminaliseerimiseks on loodud eraldi töörühm. Samuti on plaanis muuta sõnavabadust käsitlevat seadusandlust ning arutletakse vajaduse üle muuta kuriteoks sõidukijuhtimine 0,3-promillise joobega.

Refereerinud Katrin Ordlik

MEREREOSTUSEST PÕHJUSTATUD KAHJUDE HÜVITAMISEST

Måns Jacobsson

An ideal international scheme for compensation for marine pollution damage

The Journal of International Maritime Law (2011) no. 4, p. 263-273.

Artikkel käsitleb merekeskkonna reostamise probleeme ja naftareostusest põhjustatud kahjude hüvitamist. Autor analüüsib kehtivat reostuskahjude kompenseerimise süsteemi ja arutleb ideaalselt toimiva rahvusvahelise süsteemi loomiseks vajalike tingimuste üle.

Kahju hüvitamine tähendab kahjukandja jaoks reostuskahju eelse situatsiooni taastamist. Kehtiv naftareostuse eest vastutamise ja kahju hüvitamise kord põhineb kolmel rahvusvahelisel lepingul, mis on vastu võetud Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni (IMO) egiidi all. Naftareostusest põhjustatud kahju korral kehtiva tsiviilvastutuse konventsiooni (*International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage*, 1992) kohaselt maksab hüvitised laevaomanik või tema kindlustusandja. Naftareostusest põhjustatud kahju hüvitamise rahvusvahelise fondi loomise konventsioon (*International Convention on the Establishment of an International Fund for Compensation for Oil Pollution Damage*, 1992) sätestab täiendava hüvitise maksmise hüvitusfondi poolt. 2005. aastal loodud lisafondi aluseks on 1992. aasta rahvusvahelise hüvitusfondi konventsiooni 2003. aasta protokoll (*Protocol of 2003 to the International Convention on the Establishment of an International Fund for Compensation for Oil Pollution Damage*).

Analüüsides kompensatsioonisüsteemi toimimist erinevate reostusjuhtumite põhjal, on autori hinnangul kahjude hüvitamisel suureks probleemiks kahjunõudjate arvukus. Näiteks Koreas oli *Hebei Spiriti* õlireostusega seotud 125 000 nõuet. Keeruline on määrata nõuete suurust ja hinnata nende väärtust. Paljudel juhtudel ei ole võimalik algsituatsiooni dokumentaalselt tõestada. Kahju ulatuse välja arvutamiseks peab kasutama tippspetsialiste ja spetsiaalseid meetodeid, mis võib minna aga kulukamaks kui kahju hüvitamine ise.

Ideaalselt toimiv rahvusvaheline reostuskahjude hüvitamise süsteem peaks vastama järgmistele tingimustele: võimalikult lai kohaldamisala, mis hõlmab lisaks tankerite naftareostusele ka ohtlike ainete ja punkrikütuse reostust; vastutavaid isikuid peaks olema kerge identifitseerida; piisavate rahaliste vahendite olemasolu kõigile kannatanutele täieliku hüvitise tagamiseks; kahju peaks olema lihtsalt määratletav; võimalus kahju koheselt hüvitada; rahastamise süsteem peaks olema lihtne ja õiglane; mehhanism individuaalsete nõuete ja lepinguosaliste riikide vaheliste vaidluste lahendamiseks peaks olema efektiivsem; hüvitamise korda reguleerivate lepingute ühtne kohaldamine ja tõlgendamine; koostöö kõikide osapoolte vahel, mis tagaks kõigi huvitatuse reostuse vältimisest.

Oluliseks osaks süsteemis on koostöö riikide vahel. Olukorra muudab keeruliseks asjaolu, et riikide õlireostust puudutav õigusregulatsioon on erinev, samuti ideaalsuse mõiste. Kuna riigid on omavahel erinevates õigussuhetes (IMO konventsioonid, NATO), võib ühe riigi jurisdiktsiooni muutmine tuua kaasa vajaduse ka teistes riikides õigusregulatsioone muuta.

Praegune hüvitamise kord ei ole küll ideaalne, kuid kogemus näitab, et enamikel juhtudel toimib see hästi. Naftareostusega kaasnevad kulutused on väga suured, kuid tsiviilvastutuse ja hüvitusfondi süsteem on suutnud riske siiski mõnevõrra hajutada.

Autor tõdeb, et kuigi rahvusvaheline üldsus ja riikide valitsused püüdlevad ideaalselt toimiva rahvusvahelise reostuskahjude hüvitamise süsteemi poole, on seda reaalselt teostada peaaegu võimatu. Ainult siis, kui riigid on nõus tegema kompromisse ja saavutama konsensust, on võimalik luua ja hallata

ideaalseid või piisavalt häid globaalseid merereostuse hüvitamise süsteeme ning vältida piirkondlikku suhtumist vastutuse ja hüvitamise küsimustesse.

Refereerinud Mari Teede

TÖÖÕIGUSE JA TÖÖHÕIVEPOLIITIKA SEOSTEST EUROOPA LIIDUS

Lisa Rodgers

Labour law and employment policy in the EU : conflict or consensus?

International Journal of Comparative Labour Law and Industrial Relations (2011) no. 4, p. 387-405.

Artiklis käsitletakse tööõiguse ja tööhõivepoliitika seoseid Euroopa Liidus (EL), analüüsitakse poliitika mõju õiguse arengule ja jälgitakse Euroopa integratsiooniprojekti sotsiaalse mõõtme kujunemist. Euroopa Ühenduse algne eesmärk oli majandusliku integratsiooni arendamine. Tööhõivepoliitikat ja tööõigust ei peetud turu integreerimisel oluliseks ning majanduslikud eesmärgid lahutati sotsiaalpoliitikast. Sotsiaalne mõõde lisandus aastate jooksul.

1970ndate aastate majanduskriisi ajal hakati tähelepanu pöörama tööalase võrdsuse ja töösuhetes võrdse kohtlemise teemadele ning miinimumstandardite väljatöötamisele kaitseks kõlvatu konkurentsi eest. Võeti vastu mitmeid direktiive soolise diskrimineerimise vältimiseks ja töötajate võrdseks kohtlemiseks. Muudatused peegeldusid ka Euroopa Kohtu lahendites. Meeste ja naiste võrdse tasustamise direktiivi 75/117/EMÜ ja võrdse kohtlemise direktiivi 76/207/EMÜ põhieesmärgiks seati „elu- ja töötingimuste ühtlustamine, neid samal ajal parandades”. Seega – (sooline) võrdsus ei olnud nõutav kui omaette õigus, vaid vahend, mille abil saavutada maksude ühtlustamine ja n-õ ühised mängeeglid ettevõtjatele.

Ühtse Euroopa aktiga Rooma lepingule lisatud artikkel 118a tunnistas vajadust kaitsta tööhõivet „iseseisva väärtusena” ja pakkus uut õiguslikku alust minimaalsete standardite kehtestamiseks tööõiguses. Üldine põhimõte nägi ELi rolli pigem liikmesriikide tööhõivepoliitikate koordineerimises. Olukord muutus 1991. a. Amsterdamis lepinguga, mis võimaldas riiklike tööhõivepoliitikate seiret ja võrdlemist ELi institutsioonide poolt (avatud koordineerimise meetod).

Järgmine etapp ELi tööõiguses ja tööhõivepoliitikas algas 2000. a. märtsis vastu võetud Lissaboni strateegiaga, mis rõhutas sotsiaalpoliitika olulisust majandusliku arengu kõrval. Lissaboni strateegia ei püüdnud saavutada sotsiaalpoliitika staatuse tõusu, vaid luua n-õ poliitikate hierarhia, milles majanduslik regulatsioon moodustaks raamistiku tööhõive- ja teistele sotsiaalpoliitikatele. Turule orienteeritud mõttemaailmas pidas tööhõivepoliitikat turule lähedasemaks ning ka ülimalikumaks tööõiguse suhtes. Muudatuse sellesse hierarhiasse tõi ELi põhiõiguste harta väljakuulutamise ning tööga seotud õiguste sidumine teiste (inim)õigustega, mis tõstis tööõiguse staatust.

Poliitika domineerimist õiguse üle tõendab autor näidetega Euroopa Kohtu praktikast. Mõned lahendeist tunduvad autorile rajanevat põhimõttel, et kuigi tööõigusega tegeletakse ELi tasandil, on sotsiaal- ja tööhõivepoliitika iga liikmesriigi enda asi ja riik võib ise valida vahendeid oma eesmärkide saavutamiseks. Autor tõdeb, et tööõiguse ja tööhõivepoliitika seost mõjutab paljuski majanduslik integratsioon.

Tööhõivepoliitika ja tööõiguse dünaamika muutumine on ELis pidevaks katsumuseks. Arusaam tööga seotud õigustest kui põhiõigustest ja adumine, et nende õiguste piiramist peab saama põhjendada avaliku huviga, võib tõsta tööõiguse staatust tööhõivepoliitika suhtes. Selle suuna kestlikkust näitab aeg,

arvestades vastuolusid Euroopa Kohtu tööhõivepoliitikaga seotud praktikas ja probleeme põhiõiguste harta tõlgendamisel.

Refereerinud Ivi Smitt

ÜRO OMBUDSMANI INSTITUTSIOONI VAJALIKKUSEST PÕLLUMAJANDUSMAA RENTIMISE JÄRELEVALVES

Anastasia Telesetzky

Resource conflicts over arable land in food insecure states : creating an United Nations Ombudsman institution to review foreign agricultural land leases
Goettingen Journal of International Law. Vol. 3 (2011), no. 1, p. 283-316.

Maailma rahvastik on tänaseks ületanud 7 miljardi piiri. Selle rahvahulga toitmiseks on inimkonna käsutuses ca 4,1 miljardit aakrit viljakat maad. Mitmed Põhja-Aafrika ja Lähis-Ida riigid (nt Egiptus, Saudi-Araabia, Araabia Ühendemiraadid, Jeemen) on kasutusele võtnud kogu põllumajanduseks vähegi sobiliku maa. Euroopas ei ole kliimaatiliste iseärasuste tõttu võimalik kasvatada näiteks banaane, suhkruroogu, kakaouba. Aktuaalseks on muutunud biokütus ja selle tootmiseks vajaliku tooraine kasvatamine. Seetõttu on jõutud olukorda, kus rikkamad riigid otsivad investeerimisvõimalusi vaesemate riikide põllumajanduses ning juba on sõlmitud mitmeid 30-90 aasta pikkuseid rendilepinguid.

Rendilepingu osapoolteks on reeglina eraettevõtjad ja avalik sektor. Enamasti ei sätesta need rendilepingud renditava maa kasutusviisi ega -korda või antakse välisinvestoreile märkimisväärseid eeliseid võrreldes kohalike farmeritega. Rahapuuduses vaevlevate riikide valitsuste lootus põllumaid rikastele välja rentides oma probleemidele kiiret lahendust leida võib autori hinnangul tuua pikemas perspektiivis kasu asemel hoopis kahju. Oma riigilegi nappiva viljaka maa kontrollimatu rentimine piirkondades, kus niigi valitseb toidupuudus, põhjustab põliselanike seas rahulolematust ja konflikte.

Artiklis peatutakse pikemalt ka põllumajandusmaade ulatusliku väljarentimise negatiivsel mõjul keskkonnale, liigirikkusele ja puhta vee kättesaadavusele. Selliste pikaajaliste rendilepingute suhtes on ÜRO Toitlus- ja Põllumajandusorganisatsioon (FAO) avaldanud arvamust, et kuigi investeeringud on suunatud Aafrika turgudele, on lõpp-produkt mõeldud siiski ainult ekspordiks ning see ei aita leevendada neis riikides valitsevat toidupuudust. Ka võivad maid väljarentivad riigid 20-100 aasta pärast leida end olukorrast, kus rendilepingu lõppedes on endise viljaka maa asemel põlluharimiseks täielikult kõlbmatu maa.

Autor näeb situatsioonis vana probleemi, st territoriaalvaidluste uut aspekti. Tehingute üheks osapoolteks on kas endised koloniseerijad Euroopast või endised koloniaalmaad nagu nt India, Katar, Bahrein, kes kasutavad ära põllumajandusmaid rentimiseks pakkuvate riikide (nt Pakistan, Sudaan, Somaalia) poliitilist ebastabiilsust endale soodsaimate lepingutingimuste saavutamiseks. Tegemist on rahvusvahelises õiguses reguleerimata alaga, mis jääb rahvusvahelise majandusõiguse ning rahvusvahelise keskkonnaõiguse ja inimõiguste vahelisse n-õ halli tsooni. Puuduvad nii vastavad rahvusvahelised lepingud kui ka tava, millest osapooled võiksid juhinduda. Autor rõhutab konflikti nimetatud õigusvaldkondade eesmärkide vahel – kui rahvusvahelise majandusõiguse eesmärgiks on kaitsta ja kindlustada investorite huve, siis kahe teise valdkonna eesmärgiks on kaitsta ökosüsteeme, piiratud loodusvarasid ja nõrgemas positsioonis ühiskondi.

Kujunenud olukorras on väga oluline luua rahvusvahelisel tasandil järelevalvemehhanisme või printsiipe, millel rendisuhted saaksid põhineda. Kuigi sel eesmärgil on mõned rahvusvahelised institutsioonid võtnud vastu soovituslikke juhiseid, ei ole need kahjuks siduva iseloomuga. Maailmapank ja FAO on välja

töötamas käitumiskoodeksit¹, mis aitaks saavutada tasakaalu välisinvestorite majanduslike huvide ja kohalike elanike elu-olu puudutavate küsimuste vahel. Siiski on autor seisukohal, et kõnealuse dokumendiga ei suudeta luua efektiivset järelevalvemehhanismi ning vältida välisinvesteeringute negatiivset mõju sotsiaalsetele vajadustele ja keskkonnale.

Autor peab ülioluliseks rahvusvahelise järelevalve ja lepitusmehhanismi loomist. Seda ülesannet võiks täita ÜRO keskkonna ja arengu ombudsman (*Office of the International Ombudsman for Environment and Development*). Uue institutsiooni loomine võiks tuua rohkem selgust ja läbipaistvust rendisuhetesse ning aitaks sihtriikidele tagada abi lepingute sõlmimisel nii, et lepingust saadav kasu oleks mõlemapoolne ja negatiivsed tagajärjed minimaalsed. Autor soovib mõelda kaugemale ning püüda vastata küsimusele, kuidas toita maailma üha kasvavat rahvastikku kliimamuutuste tingimustes ning olukorras, kus tööstuse surve ja linnastumise tõttu kaob igal aastal käibelt 30 miljonit hektarit viljakat maad.

Refereerinud Jane Makke

VALIK UUSI ARTIKLEID INGLISE, SAKSA, SOOME JA VENE KEELES

ÕIGUSE ÜLDKÜSIMUSED

Astola, Tiina. Miten oikeus muuttuu? – Hallitusohjelma ja oikeuden muutos // *Lakimies* (2012) nr. 1, lk. 140-145. Õiguse muutumisest Soomes valitsusprogrammide ja õiguse seose näitel.

Forschner, Nikolaus. Rechtshandwerk, Rechtsgemeinschaft und Rechtsidee // *Archiv des öffentlichen Rechts* (2011/Dec) nr. 4, lk. 616-635. Saksa õigusteadlase Heinrich Triepeli (1868-1946) riigiõigusteooriatest ja töödest. Kokkuvõtte inglise keeles.

Küper, Wilfried. Strafrechtslehrer in Selbstdarstellungen // *Goltdammer's Archiv für Strafrecht* (2011) nr. 12, lk. 706-726. Autobiograafilistest joontest Saksa karistusõigusteadlaste töodes Hans Planitzi (1882-1945) kolmeköitelise teose põhjal.

Ossipov, M. J. Pravovaja kultura i mehhanizm jejo formirovanija // *Žurnal rossiiskogo prava* (2012) nr. 1, lk. 75-81. Õiguskultuurist: mõiste, struktuur ja funktsioon.

Polenina, Svetlana. Juriditšeskaja tehnika kak sotsialnõi fenomen v uslovijahh modernizatsii // *Gossudarstvo i pravo* (2011) nr. 9, lk. 5-14. Venemaa seadusloome mõistetavusest ja vastuolulisusest ning selle põhjustest.

Schnapp, Friedrich E. Unbegrenzte Nachbesserung von Gesetzen bei unklarer und verworrener Rechtslage? // *Juristenzeitung* (2011) nr. 23, lk. 1125-1133. Õigusloome kvaliteedist ja seaduste muutmisest ebaselges õiguslikus olukorras.

Skouris, Vassilios. Towards a European legal culture // *Zeitschrift für Europäisches Privatrecht* (2012) nr. 1, lk. 1-6. Õiguskultuurist ja õigussüsteemist Euroopas ning Euroopa Kohtu rollist ELi õiguse ja riigisisese õiguse suhetuses.

---

¹ 2009. aastal tegeleti koodeksi koostamisega, 2010. aastal aga kuulutati koodeksi loomine sisuliselt läbikukkunuks.

Zimmermann, Reinhard. Juristische Bücher des Jahres – eine Leseempfehlung // Neue Juristische Wochenschrift (2011) nr. 49, lk. 3557-3563. Valik lühitutvustusi lugemissoovituseks hiljuti ilmunud õiguskirjandusest.

Tala, Jyrki. Lainsäädännön maailma muuttuu – sääntelyn kasvu jatkuu // Lakimies (2012) nr. 1, lk. 133-139. Õigusloomest Soomes, õigusaktide arvu kasvust ja sellesse suhtumisest.

Virolainen, Jyrki. Oikeuskirjallisuus oikeuslähteenä ja tuomion perusteluissa // Lakimies (2012) nr. 1, lk. 3-32. Õiguskirjandusest õigusallikana ja osana kohtupraktikas.

ÕIGUSAJALUGU

Benedict, Jörg. Savigny ist tot! : zum 150. Todestag von Friedrich Carl von Savigny und zu seiner Bedeutung für die heutige Rechtswissenschaft // Juristenzeitung (2011) nr. 22, lk. 1073-1084. Õigusteadlase Friedrich Carl von Savigny (1779-1861) tähendusest nüüdisaegsele õigusteadusele.

Finlay, John. Scots lawyers and House of Lords appeals in eighteenth-century Britain // The Journal of Legal History (2011/Dec) nr. 3, lk. 249-277. Šoti advokaatide tööst Suurbritannia Lordide Kojas 18. sajandil.

Jefremova, Nadežda. Stanovlenije osnov pravosudija v Rossiiskoi istorii XVIII – natšala XIX vv. // Gossudarstvo i pravo (2011) nr. 11, lk. 95-105. Kohtumõistmise ajaloost Venemaal.

Jegorov, Stanislav. Mesto distsiplin istoriko-pravovogo tsikla v sisteme juriditšeskogo obrazovanija // Gossudarstvo i pravo (2011) nr. 10, lk. 29-34. Õigusajaloo osast õigushariduses.

Jogarajan, Sunita. Prelude to the international tax treaty network : 1815-1914 early tax treaties and the conditions for action // Oxford Journal of Legal Studies (2011/Winter) nr. 4, lk. 679-707. Maksulepingutest ja tehingutingimustest aastatel 1815-1914.

Maes, Eric. From prison sentence to deprivation of liberty : a brief history of two centuries of legal regulation of the Belgian prison regime (1795-2006) // European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice (2012) nr. 1, lk. 81-97. Ülevaade vanglasüsteemi õigusregulatsioonist Belgias 19.-20. sajandil.

Mustafin, R. R. Pravovoje regulirovanije rabotšego vremeni v Rossiiskoi imperii // Gossudarstvo i pravo (2011) nr. 12, lk. 108-111. Tööaja reguleerimisest Vene impeeriumis.

Nellen, Henk. The history of Grotius and his printers, explained on the basis of five portraits // International Journal of Legal Information (2011) nr. 2, lk. 210-226. Hollandi õigusteadlasest Hugo Grotiusest (1583-1645).

Nótári, Tamás. Der Einfluss der *Lex Baiuvariorum* auf die Gesetze König Stephans I // Osteuropa Recht (2011) nr. 4, lk. 423-440. *Lex Baiuvariorum*i mõjust Ungari kuninga Stephan I õigusaktidele.

Ossipjan, Boriss. Statut Velikogo Knjažestva Litovskogo 1529 g. kak pervõi russkii konstitutsionalnõi obrazets jedinoi hristiansko-pravovoi ideologii // Gossudarstvo i pravo (2011) nr. 10, lk. 95-103. Leedu 1529. aasta statuudist.

Rehtina, I. V. Pravovaja opredeljonnost (*res judicata*) v istorii prava Drevnego Rima // Istorija gossudarstva i prava (2011) nr. 22, lk. 43-47. Mõistest *res judicata* Vana-Rooma õigusajaloos.

Saveljev, V. A. Servitutõ i uzufukt v rimskom klassitšeskom prave // Žurnal rossiiskogo prava (2011) nr. 11, lk. 92-102. Servituudist ja kasutusvaldusest Rooma õiguses.

Spengler, Hans-Dieter. Zum Menschenbild der römischen Juristen // Juristenzeitung (2011) nr. 21, lk. 1021-1030. Mandri-Euroopa õiguskultuuri ajaloost.

TSIVIILÕIGUS

Bikić, Enes ; Schalast, Christoph. EU-Beitritt, Rechtsstaat und Notariat in Südosteuropa // Jahrbuch für Ostrecht (2011) nr. 2, lk. 327-343. Kagu-Euroopa riikide notariaadialasest koostööst Euroopa Liiduga.

Hauck, Ronny. Handeln unter fremdem Namen // Juristische Schulung (2011) nr. 11, lk. 967-970. Vastutusest teise inimese nimel tehingute tegemisel.

Hensler, Martin ; Kilian, Matthias. Das deutsche Notariat im Europarecht // Neue Juristische Wochenschrift (2012) nr. 8, lk. 481-487. Saksa notariaadist ELis ja Euroopa Kohtu 24. novembri 2011. aasta lahendist notari kodakondsuse asjas.

Knuts, Gisela. Korvaus tarpeettoman turvaamistoimen aiheuttamasta vahingosta // Lakimies (2011) nr. 7-8, lk. 1470-1485. Liigsete julgeolekumeetmetega tekitatud kahju hüvitamisest Soomes.

Law, Stephanie. Epistemological considerations in private law : exploring taxonomical structures in the common law, civil law and beyond // Maastricht Journal of European and Comparative Law (2011) nr. 4, lk. 454-478. Õigusüsteemast tavaõiguses ja tsiviilõiguses.

Mozolin, V. P. Graždansko-pravovaja otvetstvennost v sisteme rossiiskogo prava // Žurnal rossiiskogo prava (2012) nr. 1, lk. 33-40. Tsiviilvastutusest Vene õiguses.

Stürner, Rolf. Das Zivilrecht der Moderne und die Bedeutung der Rechtsdogmatik // Juristenzeitung (2012) nr. 1, lk. 10-24. Õigusdoktriini tähendusest nüüdisaegses tsiviilõiguses.

Asjaõigus

Brintšuk, Mihhail. Tšastnaja sobstvennost i priroda // Gossudarstvo i pravo (2011) nr. 9, lk. 24-33. Eraomandi mõjust looduskaitsele Venemaal.

Dietrich, Ralf. Die Begründung der Mieterhöhungserklärung unter Bezug auf einen Mietspiegel in der Praxis // Neue Juristische Wochenschrift (2012) nr. 9, lk. 567-571. Üüritõusu põhjendamisest Saksa tsiviilseadustiku § 588 tõlgenduses.

Dixon, Martin. To sell or not to sell: that is the question : the irony of the trusts of land and appointment of Trustees Act // The Cambridge Law Journal (2011/Nov) nr. 3, lk. 579-606. Omandiõigusest ja kaasomandis oleva maa müügiga seotud õigusregulatsioonist Inglise õiguses.

Hartwich, Filip. Vindikationsvermächtnis im polnischen Recht und die neuen Beschränkungen beim Immobilienerwerb durch Ausländer // Wirtschaft und Recht in Osteuropa (2011) nr. 11, lk. 321-324. Välismaalastele kehtestatud piirangutest kinnisvara omandamisel Poolas.

Manõlov, I. J. Oborot nedvizimosti v Rossii : ekonomika i pravo // Žurnal rossiiskogo prava (2012) nr. 1, lk. 21-28. Kinnisvaratehingute regulatsioonist ja maaga seotud tehingutest (sh servituudid, võõrandamine riigi huvides) Venemaal.

Minina, J. L. Razrešennoje ispolzovanije zemelnõhh utšastkov : voprossõ ustanovlenija i izmenenija // Žurnal rossiiskogo prava (2012) nr. 1, lk. 62-67. Maaomandist ja maakasutuse regulatsioonist Venemaal.

Schmid, Michael J. Erhöhung der Betriebskostenvorauszahlungen // Monatsschrift für Deutsches Recht (2011) nr. 24, lk. 1449-1452. Jooksvate kulude arvestamisest ja ettemaksmisest üürisuhetes ning kahest Liidu Ülemkohtu lahendist.

Zemljakova, Galina ; Melnikov, Nikolai jt. Pravovoje obespetšeniye publitsšnogo interesa pri regulirovanii zemelnõhh otnošenii // Gossudarstvo i pravo (2011) nr. 9, lk. 45-56. Avaliku huvi arvestamisest maaga seotud õigussuhete reguleerimisel, maa võõrandamisest riigi või kohaliku omavalitsuse huvides.

Žarikov, J. G. Normõ graždanskogo prava v sfere zemelnõhh otnošenii // Žurnal rossiiskogo prava (2011) nr. 11, lk. 33-39. Maaomandit puudutava regulatsiooni ajakohastamisest Venemaal.

Valjavina, J. J. O graždanskom oborote objektov nezaveršennogo stroitelstva // Žurnal rossiiskogo prava (2012) nr. 1, lk. 46-55. Kinnisvaratehingutest poolleliolevate ehitistega.

Võlaõigus

Arnsperger, Jost ; Richte, Wenzel. Bürgschaft im Recht der Russischen Föderation // Wirtschaft und Recht in Osteuropa (2011) nr. 11, lk. 324-328. Käendus Vene õiguses.

Arora, Anu. Unfair contract terms and unauthorised bank charges : a banking lawyer's perspective // The Journal of Business Law (2012) nr. 1, lk. 44-70. Lepingutingimustest panganduses.

Beljajeva, O. A. Alternativõ zadatku na torgahh // Žurnal rossiiskogo prava (2011) nr. 11, lk. 39-44. Käsirahast ja tagatistest oksjonitel Vene tsiviilseadustiku tõlgenduses.

Heese, Michael. Offene Preisdiskriminierung und zivilrechtliche Benachteiligungsverbot // Neue Juristische Wochenschrift (2012) nr. 9, lk. 572-577. Soolisest diskrimineerimisest kindlustuse hinnapoliitikas ja kindlustustariifide ühtlustamisest.

Keim, Christopher. Falsch beurkundete Vorauszahlungs- und Verrechnungsabreden in Grundstückskaufverträgen // Neue Juristische Wochenschrift (2012) nr. 3, lk. 119-122. Ettemaksu ja tasaarvestuse tõendamisest kinnisasja ostu-müügilepingutes.

McCaughran, John. Implied terms : the journey of the man on the Clapham omnibus // The Cambridge Law Journal (2011/Nov) nr. 3, lk. 607-622. Poolte oletatavatest kavatsustest lepingutingimuste kokkulepetes Suurbritannias kohtulahendite põhjal.

Mäkelä, Juha. Oikeuserhdys ja oikeuden muuttuminen // Lakimies (2012) nr. 1, lk. 130-132. Õiguslikust eksimusest ja õiguse muutumisest lepinguõiguse kontekstis.

Zhang, Fan. Dynamic contract breach // The Journal of Law, Economics, & Organization (2011/Oct) nr. 3, lk. 453-484. Lepingu rikkumisest ja leppetrahvidest.

Perekonnaõigus

Finger, Peter. Praktische Folgen des Kinderschutzübereinkommens vom 15.10.1996 // Monatsschrift für Deutsches Recht (2011) nr. 23, lk. 1395-1398. Lastekaitsest ja lepingust, mis jõustus Saksamaal 1. jaanuaril 2011.

Heilmann, Stefan. Die Gesetzeslage zum Sorge- und Umgangsrecht // Neue Juristische Wochenschrift (2012) nr. 1-2, lk. 16-22. Lapse õiguste, hoolduse ja kohtlemisega seotud seisukohti uusimat kohtupraktikat arvestades.

Hunt, Joan. Through a glass darkly : the uncertain future of private law child contact litigation // The Journal of Social Welfare & Family Law (2011) nr. 4, lk. 379-396. Perekonnaõigusest ja õigusabist ning lastega suhtlemisest vanemate lahutuse korral Inglismaa ja Walesi õiguses.

Hunter, Rosemary. Doing violence to family law // The Journal of Social Welfare & Family Law (2011) nr. 4, lk. 343-359. Perevägivallast Inglismaal ja Walesis.

Kiritšenko, K. A. Priobretenije roditelskogo statussa v otnošenii detei, zatšatõhh s pomoštšju iskusstvennogo oplodotvorenija, v odnopolõhh semjahh: sravnitelno-pravovoje issledovanije // Pravovedenije (2011) nr. 4, lk. 89-110. Kunstlikul viljastamisel saadud lapse vanemate staatuse määratlemisest samasoolistes peredes.

Mullally, Siobhan. Separated children in Ireland : responding to „terrible wrongs” // International Journal of Refugee Law (2011/Dec) nr. 4, lk. 632-655. Lastekaitsest ja peredest eraldatud laste õigustest Iirimaal.

Oberhäuser, Thomas. „Dänemark-Ehen”, Unionsrecht und Inländerdiskriminierung // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2012) nr. 1, lk. 25-28. Õigusprobleemidest kohtupraktika põhjal välismaal abiellumise juhtudel (Saksa ja kolmanda riigi kodanik sõidavad abielluma Taani).

Röthel, Anne. Verzicht auf den Kindespflichtteil: Plädoyer für mehr Wachsamkeit // Neue Juristische Wochenschrift (2012) nr. 6, lk. 337-341. Lapse sundosast loobumisest Saksa pärimisõiguses.

Sloan, Brian. The concept of coupledness on succession law // The Cambridge Law Journal (2011/Nov) nr. 3, lk. 623-648. Partnerlussuhete regulatsioonist Inglise, Iiri ja Walesi pärimisõiguses.

Trimnings, Katarina ; Beaumont, Paul. International surrogacy arrangements : an urgent need for legal regulation at the international level // Journal of Private International Law (2011/Dec) nr. 3, lk. 627-663. Piiriülesest asendusemadusest.

Werner Lange, Knut. „Verwirrung” – oder was wir aus dem Erbfall Stieg Larsson lernen können // Juristenzeitung (2011) nr. 23, lk. 1133-1139. Pärandidprobleemidest Rootsi ajakirjaniku ja kirjaniku Stieg Larssoni (1954-2004; menuki „Lohetätoveeringuga tüdruk” autor) juhtumi näitel.

ÄRIÕIGUS

Annola, Vesa. Markkinahuhu ja arvopaperin emittoija // Lakimies (2011) nr. 7-8, lk. 1376-1392. Väärtpaberiturust ja väärtpaberite emiteerimisest Soomes.

Ašmarina, Jelena. Ot finansovogo prava – k ekonomitšeskomu pravu // Gossudarstvo i pravo (2011) nr. 11, lk. 59-67. Äri- ja finantsõiguse kokkupuutepunktidest.

Bechtold, Rainer ; Bosch, Wolfgang. Die Entwicklung des deutschen Kartellrechts // Neue Juristische Wochenschrift (2011) nr. 48, lk. 3484-3491. Seadusemuudatustest ja kohtupraktikast Saksa konkurentsõiguses ajavahemikus september 2009 – september 2011.

Conaglen, Matthew. The extent of fiduciary accounting and the importance of authorisation mechanisms // The Cambridge Law Journal (2011/Nov) nr. 3, lk. 548-578. Usaldusisiku aruandlus- ja konfidentsiaalsuskohustusest äriõiguse kontekstis Inglismaa ja Kanada kohtupraktika näitel.

Dubarry, Julien ; Flume, Johannes W. „Asset Partitioning” beyond corporate law – eine Studie zur Handlungsform des Einzelunternehmers mit beschränkter Haftung // Zeitschrift für Europäisches Privatrecht (2012) nr. 1, lk. 128-148. Piiratud vastutusest üksikettevõtja puhul Saksa ja Prantsuse äriõiguses.

Einsele, Dorothee. Internationales Prospekthaftungsrecht – kollisionsrechtlicher Anlegerschutz nach der Rom-II-Verordnung // Zeitschrift für Europäisches Privatrecht (2012) nr. 1, lk. 23-46. Väärtpaberi- ja börsitehingutega seotud pakkumiste avaldamisest.

Gaggero, Alberto A. A note on reverse auctions // European Journal of Law and Economics (2012/Feb) nr. 1, lk. 47-50. Internetioksjonitest ja e-kaubandusega seotud õigusprobleemidest.

Hoppu, Kari. Palvelutalouden juridiset haasteet // Lakimies (2011) nr. 7-8, lk. 1363-1375. Teenindusel põhinevast majandusest, teeninduse mõistest ja seda reguleerivatest õigusaktidest Soomes.

Kindler, Peter. Entwicklungslinien des italienischen Gesellschaftsrechts seit Beginn dieses Jahrhunderts // Zeitschrift für Europäisches Privatrecht (2012) nr. 1, lk. 72-98. Arengusuundadest Itaalia äriõiguses 21. sajandil.

Knuts, Marten ; Norros, Olli. Rikos- ja vahingonkorvusoikeudellinen sääntely arvopaperimarkkinoiden ohjauväläineinä // Lakimies (2011) nr. 7-8, lk. 1408-1427. Karistusõiguslikud ja kahju hüvitamisega seotud õigusaktid väärtpaberituru korraldamiseks.

Kornblum, Uno. Alle kaufmännischen öffentlichen Unternehmen müssen sich in das Handelsregister eintragen lassen // Die Öffentliche Verwaltung (2012) nr. 1, lk. 20-24. Kohalike omavalitsuste kaubandustegevusega seotud ettevõtete äriregistris registreerimise kohustusest.

Kreutz, Marcus. Die Verfassungswidrigkeit und ökonomische Unzweckmäßigkeit der namentlichen Offenlegung von Vergütungen nach dem Transparenzgesetz NRW // Die Öffentliche Verwaltung (2012) nr. 3, lk. 89-97. Riigi- ja eraettevõtete juhatuse liikmete sissetulekute avalikustamise nõudest ja Põhja-Rein-Vestfaali liidumaa nn läbipaistvusseadusest.

Laine, Juhani. Osakkeenomistajan lojaliteettivollisuudesta // Lakimies (2012) nr. 1, lk. 79-101. Aktsionäride lojaalsuskohustusest anglo-ameerika õigussüsteemis, Saksamaal ja Soomes.

Langenbucher, Katja. Frauenquote und Gesellschaftsrecht // Juristenzeitung (2011) nr. 21, lk. 1038-1046. Sookvootidest äriõiguses.

Lautjärvi, Kari. Välipääomarahoitus suomalaisen osakeyhtiön rahoituksen vaihtohtona // Lakimies (2011) nr. 7-8, lk. 1341-1362. Väliskapitalist kui võimalusest rahastada Soome aktsiaselts.

Schaefer, Hans ; Baumann, Diethelm. Compliance-Organisation und Sanktionen bei Verstößen // Neue Juristische Wochenschrift (2011) nr. 50, lk. 3601-3605. Vastutusest avalik-õiguslikes ettevõtetes seadustest kinnipidamise tagamiseks.

Schall, Alexander. Deutscher Gläubigerschutz und Europarecht // Neue Juristische Wochenschrift (2011) nr. 52, lk. 3745-3748. Saksa õigusnormide kehtivusest Saksamaal tegutsevate ELi liikmesriikide äriühingute suhtes Liidu Ülemkohtu lahendi põhjal.

Spier, Kathryn E. Product safety, buybacks, and the post-sale duty // The Journal of Law, Economics, & Organization (2011/Oct) nr. 3, lk. 515-539. Tooteohutusest, kauba tagasiostmisest ja müügijärgsest kohustusest ohu korral tarbijat hoiatada.

Subanova, N. V. Prokurorskii nadzor kak sredstvo ukreplenija zakonnosti v sfere ekonomiki // Žurnal rossiiskogo prava (2012) nr. 1, lk. 55-61. Prokuratuuri osast ettevõtluse ja majandustegevuse seaduslikkuse järelevalves.

Turbanov, A. V. Obespetšeniye zakonnosti pri funktsionirovanii kompensatsionnõhh mehhanizmov na finansovõhh rõnkahh // Žurnal rossiiskogo prava (2012) nr. 1, lk. 29-33. Ettevõtlusest, investeringute kaitsest ja kompensatsioonisüsteemist Vene finantsturgudel.

Villa, Seppo. Rahoitusapu ja apuyhtiöt // Lakimies (2011) nr. 7-8, lk. 1322-1340. Riiklikust toetusest aktsiaseltsidele.

Weller, Matthias. Zur Rechtskrafsterstreckung zwischen der Gesellschaft bürgerlichen Rechts und ihren Gesellschaftern // Zeitschrift für Zivilprozess (2011) nr. 4, lk. 491-503. Seltsingu vastutusest võlgade korral ning seltsingu või selle liikmete vastu algatatud kohtuasjadest Saksa äriseadustiku ja tsiviilkohtumenetluse seadustiku tõlgenduses.

INTELLEKTUAALNE OMAND

The Constitutional Court of the Republic of Latvia // East European Case Reporter of Constitutional Law (2011) nr. 1, lk. 1-51. Läti põhiseaduskohtu lahendist (13/2008), mis käsitleb autoriõiguste ja nendega seotud õiguste vastavust põhiseadusele.

Fahl, Christian. Eidesstattliche Versicherung des Promovenden zur Bekämpfung des Plagiatsunwesens? // Zeitschrift für Rechtspolitik (2012) nr. 1, lk. 7-10. Plagiaadist teadustöödes, ülikoolide nõuetest järgida teadustööde head tava ning plagieerimise karistatavusest autoriõiguse ja karistusseadustiku tõlgenduses.

Favale, Marcella. The right of access in digital copyright : right of the owner or right of the user? // The Journal of World Intellectual Property (2012/Jan) nr. 1, lk. 1-25. Digitaalse loomingu autoriõigusest.

Fhima, Ilanah Simon. Exploring the roots of European dilution // Intellectual Property Quarterly (2012) nr. 1, lk. 25-38. Kaubamärgiõigusest ja kaubamärgi kaitsest Suurbritannia, Prantsuse, Saksa, Belgia, Hollandi ja Luksemburgi õiguses.

Haug, Volker M. Wer hat das Sagen bei der Domainvergabe? – Legitimationsdefizite von ICANN und DENIC // Juristenzeitung (2011) nr. 21, lk. 1053-1058. Domeeninimedega seotud õigusprobleemidest.

Ho, Cynthia M. Global access to medicine : the influence of competing patent perspectives // Fordham International Law Journal (2011) nr. 1, lk. 3-96. Patendipoliitikast ravimite kättesaadavuse ja asendusravimite tooteohutuse aspektist.

McDonagh, Luke. Rearranging the roles of the performer and the composer in the music industry : the potential significance of Fisher v Brooker // Intellectual Property Quarterly (2012) nr. 1, lk. 64-76. Autorsusest ja autoriõigusest mitme autoriga muusikateose puhul Suurbritannia kohtupraktika põhjal.

Schilling, Stephen H. DNA and patentable subject matter and a narrow framework for addressing the perceived problems caused by gene patents // Duke Law Journal (2011/Dec) nr. 3, lk. 731-773. DNA ja geenide patenteerimisest Ameerika patendiõiguses.

Taeger, Jürgen. Die Entwicklung des IT-Rechts im Jahr 2011 // Neue Juristische Wochenschrift (2011) nr. 51, lk. 3696-3702. Interneti- ja arvutiõigusega (autoriõigus, tarkvara jms) seotud seadusemuudatustest ja kohtupraktikast Saksamaal 2011. aastal.

Vida, Sandor. Trademark infringement by domain name registrars // Acta Juridica Hungarica (2011/Dec) nr. 4, lk. 341-347. Kaubamärgiõiguste rikkumistest domeeninimede registreerimisel Ungari näitel.

KESKKONNAÕIGUS

Farber, Daniel A. The challenge of climate change adaption: learning from national planning efforts in Britain, China and the USA // Journal of Environmental Law (2011) nr. 3, lk. 359-382. Keskkonnapoliitikast, keskkonnamõtjude hindamisest ja kliimamuutustega kohandumise kavandamisest Suurbritannias, Ameerika Ühendriikides ja Hiinas.

Harrison, James. Significant international environmental cases: 2010-11 // Journal of Environmental Law (2011) nr. 3, lk. 517-532. Ülevaade rahvusvahelisest kohtupraktikast keskkonnaasjades (mai 2010 – aprill 2011).

Harrop, Stuart. Climate change, conservation and the place for wild animal welfare in international law // Journal of Environmental Law (2011) nr. 3, lk. 441-462. Kliimamuutuste mõjust metsloomade kaitse õigusregulatsioonile Suurbritannia keskkonnaõiguses ja rahvusvahelises õiguses.

Komarova, V. V. Kompleksnaja sistema zakonodatelstva v sfere energetiki – konstitutsionnõje osnovõ // Rossiiskaja justitsija (2011) nr. 12, lk. 2-5. Energeetikast käsitlevast seadusandlusest Venemaal.

Köck, Wolfgang ; Bovet, Jana. Zulässigkeit von Kleinwindanlagen in reinen Wohngebieten // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2012) nr. 3, lk. 153-157. Tuuleenergiat tootvate väikeseadmete (kõrgus max 50 m) kasutamise lubatavusest elamurajoonides.

Köpernik, Kristin. Die Rechtslage zum religiösen Schlachten in Deutschland, den Niederlanden und der Türkei // Zeitschrift für Rechtspolitik (2011) nr. 8, lk. 243-245. Loomakaitsest ja loomade religioossetest tavadest tulenevast tapmisest Saksa, Hollandi ja Türgi õiguses.

Lynch-Wood, Gary ; Williamson, David. The receptive capacity of firms – why differences matter // Journal of Environmental Law (2011) nr. 3, lk. 383-413. Keskkonnamõtjudega arvestamisest, vastutusest ja keskkonnaregulatsioonide mõjust erineva suurusega ettevõtete tegevusele.

Müller, Bilun. Access to the courts of the member states for NGOs in environmental matters under European Union law // Journal of Environmental Law (2011) nr. 3, lk. 505-516. Keskkonnakaitsega seotud vabauhenduste juurdepääsust liikmesriikide kohtutele Euroopa Kohtu kahe 2011. aasta lahendi põhjal.

Otero García-Castrillón, Carmen. International litigation trends in environmental liability: a European Union-United States comparative perspective // Journal of Private International Law (2011/Dec) nr. 3, lk. 551-581. Keskkonnastutusest rahvusvahelistes kohtuvaidlustes. Euroopa Liidu ja USA võrdlev analüüs. Lisatud tabelid keskkonnastutust käsitlevate konventsioonidega.

Soininen, Niko. Ympäristöoikeudellisen intressivertailun systematisointia // Lakimies (2012) nr. 1, lk. 102-124. Keskkonnaõiguslike huvide süsteemsest kaalumistest Soomes.

TÖÖÕIGUS

Alvesalo-Kuus, Anne. Ulkomaisen työvoiman hyväksikäyttö ei painotu tutkinnassa // Haaste (2011) nr. 4, lk. 20-21. Võõrtõõjõu kasutamise uuringust Soomes.

Büchner, Bianca ; Stöhr, Alexander. Arbeitszeit in Krankenhäusern – ein haftungsrechtliches Risiko? // Neue Juristische Wochenschrift (2012) nr. 8, lk. 487-491. Arsti tööajast haiglas ja vastutusest ületunnitöö korral, mis võib põhjustada ravivigu.

Forst, Gerrit. Strafanzeige gegen Arbeitgeber – Grund zur Kündigung des Arbeitsvertrags? // Neue Juristische Wochenschrift (2011) nr. 48, lk. 3477-3482. Korruptsioonist ettevõttes teatanud töötaja vallandamisest ja Euroopa Inimõiguste Kohtu Heinischi lahendi mõjust töösuhetele.

Koch, Alexander K. ; Peyrache, Eloïc. Aligning ambition and incentives // The Journal of Law, Economics, & Organization (2011/Oct) nr. 3, lk. 655-688. Soodustustest ja stiimulitest töötajate motiveerimiseks.

Lüttringhaus, Jan D. ; Schmidt-Westphal, Oliver. Neues zur „einstellenden Niederlassung“ im europäischeninternationalen Arbeitsrecht // Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht (2012) nr. 4, lk. 139-141. Harukontori mõiste täpsustusest tööõigusalasest kohtupraktikast.

Nurtdinova, A. F. Znatšeniye rešenii Konstitutsionnogo Suda RF dlja soveršenstvovaniya trudovogo zakonodatelstva // Žurnal rossiiskogo prava (2011) nr. 10, lk. 68-81. Põhiseaduskohtu lahendite mõjust Vene tööõiguse ajakohastamisele.

Schrader, Peter. Abmahnung und „Vertrauenkapital“ // Neue Juristische Wochenschrift (2012) nr. 6, lk. 342-348. Eeldustest ja tingimustest töötaja vallandamiseks usalduse kaotamise tõttu.

Stelina, Jakub. Anti-crisis labour law in Poland // Polish Legal Journal (2011) nr. 1, lk. 125-130. Tööõigusest Poolas majanduskriisi ajal.

Zundel, Frank. Die Entwicklung des Arbeitsrechts im Jahre 2011 // Neue Juristische Wochenschrift (2012) nr. 3, lk. 131-135. Töösuheteid puudutavatest seadusemuudatustest ja kohtupraktikast Saksamaal.

Tautphäus, Arno ; Fritz, Roland ; Krabbe, Heiner. Fristlose Kündigung wegen Vertrauensbruchs – neue Methoden der Konfliktbeilegung // Neue Juristische Wochenschrift (2012) nr. 6, lk. 364-366. Uutest võimalustest (mediatsioonist) töösuhetes tekkivate konfliktide lahendamiseks.

Tšičkov, B. A. Rabotajem i otdõhhajem po pravilam // Ekonomiko-pravovoi bjulleten (2011) nr. 10, lk. 3-159. Tööaja, osalise tööaja ja puhkuse õiguslikust reguleerimisest Venemaal.

SOTSIAALÕIGUS

Barankov, V. L. Pravovoje regulirovanije sotsialnoi zaštšitõ sotrudnikov pravohranitelnoõhh organov // Žurnal rossiiskogo prava (2012) nr. 1, lk. 82-88. Õiguskaitseorganite töötajate sotsiaalkaitsest Venemaal (prokuratuur, notariaat, kohtud, sisekaitseorganid, julgeolekuteenistus, tolliametnikud, eradetektiiivid, turvateenistused jt).

Brenner, Michael. Das innere Gesetzgebungsverfahren im Lichte der Hartz IV-Entscheidung des Bundesverfassungsgerichts // Zeitschrift für Gesetzgebung (2011) nr. 4, lk. 394-404. Ratsionaalsusest ja läbipaistvusest seadusandlikus protsessis ja põhiseadusest tulenevatest nõuetest seadusandjale Saksa põhiseaduskohtu Hartz-IV-sätteid (elamisväärse miinimumi tagamine) käsitleva lahendi põhjal.

Kingreen, Thorsten. Die Entwicklung der Gesundheitsrechts 2010/2011 // Neue Juristische Wochenschrift (2011) nr. 50, lk. 3615-3623. Tervishoiualastest seadusemuudatustest ja kohtupraktikast Saksamaal ajavahemikul 1. juuli 2010 kuni 30. juuni 2011.

Kluth, Winfried. Funktionsgerechte Organstrukturen – ein Verfassungsgebot? // Verwaltungsarchiv (2011) nr. 4, lk. 525-546. Avalik-õiguslike vaidluste lahendamise sotsiaalkindlustussüsteemis Saksa sotsiaalseadustiku V osa alusel.

Ruland, Franz. Rente mit 67 – ökonomische Notwendigkeit oder Sozialabbau? // Neue Juristische Wochenschrift (2012) nr. 8, lk. 492-496. Pensioniea tõstmisest Saksamaal 67. eluaastale aastaks 2029 ja reformi esimese etapiga kaasnenud seadusemuudatustest alates jaanuarist 2012.

Templin, Benjamin A. Social security reform : sovereign wealth funds as a model for increasing trust fund returns // Fordham International Law Journal (2011) nr. 1, lk. 99-149. Sotsiaalkindlustuse reformist ja pensionifondidest Ameerika Ühendriikides.

FINANTSÕIGUS

Bausch, Stephan. Beratung und Beratungshaftung von Banken im Lichte der Pilotenentscheidungen zu Lehman-Zertifikaten // Neue Juristische Wochenschrift (2012) nr. 6, lk. 354-358. Pankade vastutusest nõustamisel Liidu Ülemkohtu praktika põhjal.

Doronina, N. G. Investitsioonõi klimaat: voprossõ pravovogo regulirovanija // Žurnal rossiiskogo prava (2012) nr. 1, lk. 40-46. Investeeringutest, investorite kaitses ja investeerimistegevuse regulatsioonist Venemaal.

Felix, Dagmar. Paradigmenwechsel im Kindergeldrecht // Neue Juristische Wochenschrift (2012) nr. 1-2, lk. 22-27. 1. jaanuarist 2012 kehtima hakanud Saksa tulumaksuseaduse muudatusest, mis on seotud täisealiste lastele sissetuleku ja toetuse maksimisega.

Juanto, Leila ; Linnakangas, Esko. Yritysmuodon ja yrityskoon vaikutuksista kulutusverotuksessa // Lakimies (2011) nr. 7-8, lk. 1507-1523. Aktsiisimaksu erisustest Soomes.

Konjuhova, T. V. ; Žuravljova, O. O. Aktõ Konstitutsionnogo Suda RF i razvitije finansovogo zakonodatelstva i prava // Žurnal rossiiskogo prava (2011) nr. 11, lk. 65-78. Vene põhiseaduskohtu lahendite mõjust finantsõiguse arengule.

Myrsky, Matti. Erilaisista yritysveromalleista // Lakimies (2011) nr. 7-8, lk. 1486-1506. Ettevõtete maksustamisest Soomes.

Ossa, Jaakko. Yrityksen myynnin verokohtelu // Lakimies (2011) nr. 7-8, lk. 1524-1540. Ettevõtte müügi maksustamisest Soomes.

Pahlow, Louis. Bankenregulierung zur Stärkung der Krisenprävention? // Der Staat (2011) nr. 4, lk. 621-636. Pankade tegevuse riiklikust järelevalvest kriiside ennetamiseks 19. ja 20. sajandil (maailmamajanduskriis 1870ndatel aastatel, Saksa pankade kriis 1931. aastal, Kölni panga Herstatti kriis 1974. aastal).

Voikova, N. A. Gossudarstvennaja podderžka, okazõvajemaja bankovskoi sisteme Rossiiskoi Federatsii v period finansovogo krizissa : obzor izmenenii zakonodatelstva // Zakonodatelstvo (2011) nr. 10, lk. 45-51. Pankade ja maksuõigusega seotud seaduste muutmisest Venemaal.

Wernsmann, Rainer. Die Gesetzgebungskompetenz des Bundes für die Kernbrennstoffsteuer // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2011) nr. 22, lk. 1367-1369. Seadusandlikust pädevusest tuumakütuse maksustamisel.

Wuolijoki, Sakari. Luottolaitoksen johdon korvausvastuu // Lakimies (2011) nr. 7-8, lk. 1428-1447. Krediitiasutuse juhatuse vastutusest Soomes.

Äimä, Kristiina. Koron vähennysoikeus elinkeinoverotuksessa ja siirtohinnoittelu // Lakimies (2011) nr. 7-8, lk. 1541-1552. Intressi maha arvamise õigusest ja siirdehindadest.

KARISTUSÕIGUS

Arnim, Hans Herbert von. Vorteilsannahme des früheren niedersächsischen Ministerpräsidenten Christian Wulff? // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2012) nr. 3, lk. 141-142. Juriidilisest hinnangust Alam-Saksi liidumaa endise peaministri Cristian Wulffi altkäemaksuvõtmise juhtumitele.

Arthur, Raymond. Rethinking the criminal responsibility of young people in England and Wales // European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice (2012) nr. 1, lk. 13-29. Laste ja noorte kriminaalvastutusest Inglismaal ja Walesis.

Dahlbäck, Olof. Ethnic discrimination in reports of offenders to the police // European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice (2012) nr. 1, lk. 31-57. Sisserändajatest õigusrikkujate diskrimineerimisest Rootsis politseiraportite koostamisel.

Kainulainen, Heini. Rangaistuskäytäntö dopingrikoksissa // Haaste (2011) nr. 4, lk. 34-36. Karistustest dopinguga seotud kuritegudes.

Malešina, A. V. Perspektivō i vozmožnosti ugolovno-pravovoi ohranō „buduštšei žizni” (sravnitelno-pravovoi analiz) // Pravovedeniye (2011) nr. 3, lk. 132-152. Embrüokaitsest karistusõiguse aspektist.

Manning, Rita. Punishing the innocent: children of incarcerated and detained parents // Criminal Justice Ethics (2011/Dec) nr. 3, lk. 267-287. Vangistuses viibivate või kinnipeetud vanemate laste staatusest, neile tekitatud kahjust ning alternatiividest probleemi lahendamisel Ameerika Ühendriikides.

Meliá, Manuel Cancio. Zum strafrechtlichen Begriff des Terrorismus // Goldammer's Archiv für Strafrecht (2012) nr. 1, lk. 1-13. Terrorismikuriteo koosseisust ja terrorismi mõistest karistusõiguse tähenduses.

Mihhal, Oleg. O kriterii prestuplenii // Gossudarstvo i pravo (2011) nr. 10, lk. 35-42. Kuritegude klassifitseerimisest Venemaal.

Munn, Nicholas. The limits of criminal disenfranchisement // Criminal Justice Ethics (2011/Dec) nr. 3, lk. 223-239. Kodanikuõiguste (valimisõiguse) äravõtmisest kui karistuse osast Ameerika Ühendriikide ja Suurbritannia kohtupraktikas.

Muttilainen, Vesa ; Kankaanranta, Terhi. Talousrikollisuus monipuolisen seurannan kohteena // Haaste (2011) nr. 4, lk. 14-15. Majandus- ja finantskuritegevusest Soomes.

Peurala, Johanna ; Leppänen, Anna. Korruptiorikollisuuden sääntely ja seuranta murroksessa // Haaste (2011) nr. 4, lk. 16-17. Korruptsioonikuritegude õigusregulatsioonist Soomes.

Pissarenko, A. Optimizatsija privletšeniya k ugolovnoi otvetstvennosti za legalizatsiju prestupno nažitõhh dohhodov // Zakon i pravo (2011) nr. 11, lk. 72-74. Kriminaalvastutusest ebaseaduslike tulude korral Venemaal.

Safarov, N. A. Presledovanije meždunarodnõhh prestuplenii : universalnaja jurisdiktsija protiv diplomatitšeskogo immuniteta // Gossudarstvo i pravo (2011) nr. 9, lk. 81-92. Diplomaatilisest puutumatusesest ja jälitustegevusest rahvusvaheliste kuritegude puhul.

Sarimo, Mervi. Ikäänntyneiden riski joutua rikoksen uhriksi voi kasvaa // Haaste (2011) nr. 4, lk. 28-30. Eakate suurenevast riskist sattuda kuriteoohvriks. Soome kogemus.

Schöch, Heinz. Das Urteil des Bundesverfassungsgerichts zur Sicherungsverwahrung // Goldammer's Archiv für Strafrecht (2012) nr. 1, lk. 14-31. Julgestusvangistusest Saksa põhiseaduskohtu lahendi (04.05.2011) põhjal.

Singelstein, Tobias ; Puschke, Jens. Polizei, Gewalt und das Strafrecht – zu den Änderungen beim Widerstand gegen Vollstreckungsbeamte // Neue Juristische Wochenschrift (2011) nr. 48, lk. 3473-3477. Saksa karistusseadustiku 5. novembril 2011 jõustunud muudatustest, mis puudutavad vastuhakku politseinikele ja kohtutäituritele.

Smolej, Mirka. Rikosuutisoinnin muutokset // Haaste (2011) nr. 4, lk. 31-33. Kuritegevust ja vägivalda puudutavatest uudistest Soome meedias.

Van Hoogstraten, Steven. An outline of Dutch policy on narcotic drugs // International Journal of Legal Information (2011) nr. 2, lk. 164-171. Hollandi narkopoliitikast.

Virta, Erja. Uusi selvitysyksikkö tukee harmaan talouden torjuntaa // Haaste (2011) nr. 4, lk. 18-19. Varimajanduse vastu võitlemisest Soomes.

Wiese, Kirsten. „Es steht Dir ins Gesicht geschrieben“ // Zeitschrift für Rechtspolitik (2012) nr. 1, lk. 18-20. Kunstliku DNA-vedeliku kasutamise seaduslikkusest varavastaste kuritegude ennetamiseks Bremeni liidumaa politsei katseprojekti näitel.

MENETLUSÕIGUS

Althammer, Christoph ; Schäuble, Daniel. Effektiver Rechtsschutz bei überlanger Verfahrensdauer – das neue Gesetz aus zivilrechtlicher Perspektive // Neue Juristische Wochenschrift (2012) nr. 1-2, lk. 1-7. Õiguskaitsesest ülipika kohtumenetluse korral 3. dets. 2011 jõustunud seaduses.

Baltler, Viljam ; Jerpõleva, Natalja. Proizvodstvo po delam s utšastijem inostrannõhh lits v meždunarodnom protsessualnom prave Rossii i Ukrainõ : novellõ pravovogo regulirovanija // Gossudarstvo i pravo (2011) nr. 10, lk. 54-64. Ukraina ja Venemaa õigusregulatsioonist kohtumenetluses, kus üks pooltest on välismaalane.

Bock, Wolfgang. Der Islam in der Entscheidungspraxis der Familiengerichte // Neue Juristische Wochenschrift (2012) nr. 3, lk. 122-127. Religiooniõiguslikust konfliktist islami põhimõtete ja Saksa õigusnormide vahel perekonnaasjade menetlemisel.

Engel, Martin ; Hornuf, Lars. Vexierbild Richtermediation // Zeitschrift für Zivilprozess (2011) nr. 4, lk. 505-518. Mediatsioonivormidest ja nende tähendusest tsiviilkohtumenetluses.

Erb, Volker. Ein Freibrief zur Willkür? // Goldammer's Archiv für Strafrecht (2012) nr. 2, lk. 72-88. Pädevusprobleemidest kohtu eri astmetes kuriteo koosseisu üle otsustava kohtu (*Tatgericht*) tegevuse põhjal.

Flessner, Axel. Deutscher Zivilprozess auf Englisch // Neue Juristische Wochenschrift (2011) nr. 49, lk. 3544-3545. Inglise keele kohtukeelena kasutamise lubatavusest Saksa tsiviilkohtumenetluses.

Gaier, Reinhard. Die Durchsetzung verfassungsgerichtlicher Entscheidungen // Juristische Schulung (2011) nr. 11, lk. 961-966. Põhiseaduskohtu otsuste täitmisest.

Gonzales, Carlos E. Turning unambiguous statutory materials into ambiguous statutes: ordering principles, avoidance, and transparent justification in cases of interpretative choice // Duke Law Journal (2011/Dec) nr. 3, lk. 583-649. Õiguse tõlgendamisest ja õigusakti interpreteerimisest kohtupraktikas Ameerika Ühendriikide näitel.

Hau, Wolfgang. The winner takes it all? – Die anwaltliche Vergütungsvereinbarung im deutschen System der Prozesskostenerstattung // Juristenzeitung (2011) nr. 21, lk. 1047-1053. Kohtukulude hüvitamise kokkulepped.

Ivassenko, K. V. Apelljatsija v rossiiskom ugolovnom sudoproizvodstve : zakonodatelnõje novellõ // Zakonodatelstvo (2011) nr. 10, lk. 60-69. Seadusemuudatustest, mis puudutavad kohtuotsuste edasikaebamist kriminaalmenetluses Venemaal.

Korolkov, P. A. Meždunarodno-pravovõje standartõ v sfere zaštito prav tšeloveka i ihh realizatsija v rossiiskom ugolovnom protsesse // Žurnal rossiiskogo prava (2011) nr. 11, lk. 110-118. Inimõiguste kaitset puudutavate rahvusvaheliste standardite rakendamisest kriminaalmenetluses Venemaal.

Kroiß, Ludwig. Die Entwicklung des Gerichts- und Notarkostenrechts im Jahr 2011 // Neue Juristische Wochenschrift (2012) nr. 8, lk. 501-505. Kohtukulusid ja notaritasusid puudutavatest seadusemuudatustest Saksamaal 2011. aastal.

Lam, Jan ; Meyer-Mews, Hans. Die gestörte Verteidigung – Möglichkeiten und Grenzen des Widerrufs der Pflichtverteidiger // Neue Juristische Wochenschrift (2012) nr. 4, lk. 177-183. Kahtlusaluse õigusest kriminaalmenetluses nõuda kohtu poolt määratud kaitsja väljavahetamist.

Madaus, Stephan. Keine Effektivität einer europäischen *class action* ohne „amerikanische Verhältnisse“ bei deren Finanzierung // Zeitschrift für Europäisches Privatrecht (2012) nr. 1, lk. 99-116. Kollektiivhagide menetlemisest ja kollektiivse kahju hüvitamisest ELi ja Ameerika Ühendriikide näitel.

Marshall, Peter D. A comparative analysis of the right to appeal // Duke Journal of Comparative & International Law (2011) nr. 1, lk. 1-45. Otsuste edasikaebamise õigusest kohtumenetluses.

Moissejeva, T. V. Objektivnaja i bespristrasnaja kollegija prisjažnõhh zasedatelei: obštšije uslovija formirovanija // Žurnal rossiiskogo prava (2011) nr. 11, lk. 79-84. Vandekohtunike objektiivsusest ja erapooletusest kriminaalmenetluses.

Montana, Riccardo. Adversarialism in Italy : using the concept of legal culture to understand resistance to legal modifications and its consequences // European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice (2012) nr. 1, lk. 99-120. Itaalia kriminaalmenetluse seadustiku reformimisest.

Nassall, Wendt. Zehn Jahre ZPO-Reform vor der BGH // Neue Juristische Wochenschrift (2012) nr. 3, lk. 113-119. Tsiviilkohtumenetluse reformi tulemustest Saksamaal pärast 10 aasta möödumist.

Schomburg, Wolfgang ; Lagodny, Otto. Verteidigung im international-arbeitsteiligen Strafverfahren // Neue Juristische Wochenschrift (2012) nr. 6, lk. 348-353. Kaitse rollist kriminaalmenetluses erinevatest riikidest pärinevate osaliste korral.

Stackmann, Nikolaus. Schriftsatz- und Schriftsatzfristprobleme im Zivilprozess // Neue Juristische Wochenschrift (2011) nr. 49, lk. 3537-3541. Probleemidest elektroonilise dokumendiedastusega ja meili teel suhtlemisega tsiviilkohtumenetluses.

Staffans, Ida. Evidence in European asylum procedures // Tidskrift utgiven av Juridiska Föreningen i Finland (2011) nr. 6, lk. 859-862. Tõenditest asüülitaotlemisega seotud kohtuasjades.

Stamm, Jürgen. Reformbedarf in der Zwangsvollstreckung? – Die Schaffung eines zentralen Vollstreckungsorgans // Juristenzeitung (2012) nr. 2, lk. 67-76. Sundtäitmise reformimise kavast Saksamaal.

Stamm, Jürgen. Zur Rechtsstellung des Sachverständigen im Zivilprozess und den daraus resultierenden Möglichkeiten zur Verbesserung der Zusammenarbeit mit dem Gericht // Zeitschrift für Zivilprozess (2011) nr. 4, lk. 433-459. Eksperti õiguslikust seisundist tsiviilmenetluses ja kohtuga koostöö parandamise võimalustest.

Thole, Christoph. Die Durchsetzung von Ansprüchen aus parallelen Schutzrechten des geistigen Eigentums – Prüfstein für das allgemeine Zivilprozessrecht // Zeitschrift für Zivilprozess (2011) nr. 4, lk. 403-432. Intellektuaalse omandi kaitsest ja topelkaitse põhimõtetest tsiviilkohtumenetluse seadustiku tõlgenduses.

Trossen, Arthur. Mediation ist DIE – oder KEINE Alternative! // Zeitschrift für Rechtspolitik (2012) nr. 1, lk. 23-25. Mediatsioonist kui võimalikust alternatiivist vaidluste lahendamisel.

Tšervotkin, Aleksandr. Priznaki ponjatija promežutotšnogo sudebnogo rešenija v ugolovnom protsesse // Gossudarstvo i pravo (2011) nr. 11, lk. 68-75. Venemaa kriminaalmenetluse seadustiku muutmisest 2010. aasta detsembris, millega sätestati vaheotsuse mõiste.

RIIGIÕIGUS

Baldus, Manfred. Menschenwürdegarantie und Absolutheitsthese // Archiv des öffentlichen Rechts (2011/Dec) nr. 4, lk. 529-552. Inimväärikuse tagamisest põhiseaduses, põhiseaduskohtu praktikas ja õigusteadlaste aruteludes. Kokkuvõte inglise keeles.

Brenner, Michael. Das innere Gesetzgebungsverfahren im Lichte der Hartz IV-Entscheidung des Bundesverfassungsgerichts // Zeitschrift für Gesetzgebung (2011) nr. 4, lk. 394-404. Ratsionaalsusest ja läbipaistvusest seadusandlikus protsessis ning põhiseadusest tulenevatest nõuetest seadusandjale Saksa põhiseaduskohtu Hartz-IV-sätteid (elamisväärsuse miinimumi tagamine) käsitleva lahendi põhjal.

Brizkun, K. A. Mehhanizm implementatsii rekomendatelnõhh aktov meždunarodnõhh organizatsii vo vnutrigossudarstvennoje zakonodatelstvo // Žurnal rossiiskogo prava (2011) nr. 11, lk. 119-127. Rahvusvaheliste organisatsioonide soovitude rakendamise Vene riigisisises õiguses.

Calliess, Christian. Der Kampf um den Euro: eine „Angelegenheit der Europäischen Union“ zwischen Regierung, Parlament und Volk // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2012) nr. 1, lk. 1-7. Parlamendi ja valitsuse osaluspädevusest Euroopa võlakriisi probleemide lahendamisel Saksa põhiseaduse aspektist.

Eichenberger, Sarah L. When for better is for worse: immigration law's gendered impact on foreign polygamous marriage // Duke Law Journal (2012/Feb) nr. 5, lk. 1067-1110. Polügaamia ja naiste õiguste käsitlest sisserändepoliitikas Ameerika Ühendriikides, Kanadas ja Suurbritannias.

Gadžijev, G. A. Zakon „O Konstitutsionnom Sude Rossiiskoi Federatsii” : novellõ konstitutsionnogo sudoproizvodstva 2010 g. // Žurnal rossiiskogo prava (2011) nr. 10, lk. 17-26. Venemaa põhiseaduskohtu seaduse muutmisest 2010. aastal.

Gall, Caroline von. Die Entwicklung der ukrainischen Justiz unter Janukovič // Jahrbuch für Ostrecht (2011) nr. 2, lk. 207-227. Kohtureformist Ukrainas.

Gravina, A. A. Aktõ Konstitutsionnogo Suda RF i zakonodatelstvo o sudebnoi vlasti // Žurnal rossiiskogo prava (2011) nr. 10, lk. 47-54. Põhiseaduskohtu lahendite mõjust seadusloomele ja kohtuvõimu osast Vene õigussüsteemis.

Hautamäki, Veli-Pekka. Kotirauhansuojasta perusoikeutena // Lakimies (2012) nr. 1, lk. 33-52. Kodurahu kaitsesest kui põhiõigusest Soomes.

Hofmann, Hans ; Kleemann, Georg. Eilgesetzgebung // Zeitschrift für Gesetzgebung (2011) nr. 4, lk. 313-331. Seadusloome eripäradest euroala finantsstabiilsuse tagamise nn kiirseaduste vastuvõtmisel parlamendis.

Holste, Heiko. Die Reform des Bundestagswahlrechts : Wiedervorlage in Karlsruhe! // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2012) nr. 1, lk. 8-11. Parlamendivalimiste regulatsiooni muutmisest Saksamaal.

Knopp, Lothar. Eurozone in der Dauerkrise – Deutschlands Weg in den Staatsbankrott? // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2011) nr. 24, lk. 1480-1485. Euroala kriisi tagamaadest, juriidilistest ja poliitilistest sammudest kriisi leevendamiseks Saksa põhiseaduse ja põhiseaduskohtu hinnangute kontekstis.

Ossenbühl, Fritz. Frauenquoten für Leitungsorgane von Privatunternehmen // Neue Juristische Wochenschrift (2012) nr. 7, lk. 417-422. Sookvootide kehtestamise põhiseaduslikkusest naiste arvu suurendamiseks eraettevõtete juhtorganites.

Pagenkopf, Martin. Schirmt das BVerfG vor Rettungsschirmen? // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2011) nr. 24, lk. 1473-1480. Saksa põhiseaduskohtu hinnangust eurosooni stabiliseerimiseadustele.

Pastuszko, Grzegorz. Individuelles Misstrauensvotum als Instrument der parlamentarischen Opposition in Polen // Osteuropa Recht (2011) nr. 4, lk. 388-396. Individuaalne umbusaldushääletus kui opositsiooni tegutsemise vahend Poola parlamendis.

Paulus, Andreas. Gesetzliche Regelungslücken nach Entscheidungen von BVerfG und EuGH // Neue Juristische Wochenschrift (2011) nr. 51, lk. 3686-3689. Vastuoludest Saksa põhiseaduskohtu ja Euroopa Kohtu lahendite vahel.

Peters, Alexander. Art 15 GG und die Notverstaatlichung von Banken // Die Öffentliche Verwaltung (2012) nr. 2, lk. 64-69. Saksa põhiseaduse artikli 15 tõlgendamisest pankade riigistamise aspektist finantskriisi tingimustes.

Philipp, Wolfgang. Verlassene Steuerzahler // Zeitschrift für Rechtspolitik (2011) nr. 8, lk. 240-243. Finantsstabiilsuse tagamise süsteemi käsitlevast Saksa põhiseaduskohtu lahendist (07.09.2011).

Salomon, Tim René. Licence to kill? – Staatshaftung und die Zertifizierung von maritimen Sicherheitsdiensten // Zeitschrift für Rechtspolitik (2012) nr. 1, lk. 1-4. Juriidilistest riskidest laevu piraatide eest kaitsvate turvaüksuste liikmete riiklikul litsentseerimisel.

Schulte, Bernd. Die UN-Behindertenrechtskonvention und der Ausschluss von Menschen mit Behinderung vom Wahlrecht // Zeitschrift für Rechtspolitik (2012) nr. 1, lk. 16-18. Puuetega inimeste valimisõigusest ning vastuolust Saksa valimiseaduse ja puuetega inimeste õiguste konventsiooni sätete vahel.

Synge, Mary. Poverty : an essential element on charity after all? // The Cambridge Law Journal (2011/Nov) nr. 3, lk. 649-668. Heategevuse defineerimisest, põhimõtetest ja eesmärkidest Suurbritannias ning vastavast kohtupraktikast.

Zacharias, Diana. Religionsfreiheit und Bestattungsrecht // Die Öffentliche Verwaltung (2012) nr. 2, lk. 48-55. Usuvabadusest matusekorralduses põhiseaduse aspektist.

Zhurnalova-Juppunov, Maria. Religious display at public schools – courts, crucifixes and masters of identities // Maastricht Journal of European and Comparative Law (2011) nr. 4, lk. 479-510. Religioosset sümbolikat ja usuvabadusest riigikoolides, Euroopa Inimõiguste Kohtu ja Saksamaa konstitutsioonikohtu lahenditest.

Tšurov, V. J. ; Ebzejev, B. S. Demokratija i upravljenija izbiratelnoĭ protsessom : ošetstvennaja model // Žurnal rossiiskogo prava (2011) nr. 11, lk. 5-20. Valimisprotsessi juhtimisest, riikliku keskvalimiskomisjoni õiguslikust staatusest, vastutusest ja kohtulikust kaitsest Venemaal.

Vitruk, N. V. Aktualnoĭe problemō modernizatsija konstitutsionnogo pravosudija v Rossii // Žurnal rossiiskogo prava (2011) nr. 10, lk. 119-133. Vene põhiseaduskohtu tegevusest 20 aasta jooksul, arengusuundadest ja võimalustest töö tõhustamiseks.

Warg, Gunter. Extremismus und Terrorismus. Ein Definitionsversuch aus rechtlicher Sicht // Verwaltungsarchiv (2011) nr. 4, lk. 570-589. Mõistete „ekstremism” ja „terrorism” juriidilise defineerimise probleemidest põhiseaduse ja selle kaitse aspektist.

Weill, Rivka. Centennial to the Parliament Act 1911 : the manner and form fallacy // Public Law (2012/Jan) nr. 1, lk. 105-126. Monismist ja dualismist riigiõiguses Suurbritannia 1911. ja 1949. aasta parlamendiseaduste kontekstis.

HALDUSÕIGUS

Abraham, Jens. Whistleblowing – neue Chance für eine Kurswendel? // Zeitschrift für Rechtspolitik (2012) nr. 1, lk. 11-13. Euroopa Inimõiguste Kohtu olulisest otsusest töötajate (*Whistleblower*) kaitseks, kes teatavad korruptsioonist või illegaalsest tegevusest oma ettevõttes.

Beketov, Oleg ; Maile, Aleksei ; Redko, Natalja. Sravnitelno-pravovaja harakteristika politseiskogo nadzora za povedenijem lits, osvoboždennōhh iz mest lišenija svobodō, po rossiiskomu i zarubežnomu zakonodatelstvu // Gossudarstvo i pravo (2011) nr. 9, lk. 57-68. Politseijärelevalvest kinnipidamiskohtadest vabanenud isikute üle Venemaa ja teiste riikide seadusandluses.

Bergt, Matthias. Schutz personenbezogener Daten bei der E-Mail-Bestätigung von Online-Bestellungen // Neue Juristische Wochenschrift (2011) nr. 52, lk. 3752-3758. Isikuandmete kaitsest ja e-kaubandusega tegelevate ettevõtjate kohustusest kinnitada kliendi elektroonilised tellimused e-kirja kaudu.

Böhme, Doris. Die direkte Abwahl von Bürgermeister // Die Öffentliche Verwaltung (2012) nr. 2, lk. 55-63. Kodanikualgatuse regulatsioonist ametisoleva linnapea mahahäätamiseks Põhja-Rein-Vestfaali liidumaal.

Byok, Jan. Reformierter Regelungsrahmen für Beschaffung im Sicherheit- und Verteidigungssektor // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2012) nr. 2, lk. 70-75. Seadusemuudatustest kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihangetes vastavalt ELi direktiivile 2009/81/EÜ.

Gawel, Erik. Öffentliches Interesse im Gebührenrecht // Verwaltungsarchiv (2011) nr. 4, lk. 491-524. Mõistest „avalik huvi” kohalike maksude kehtestamisel avalike teenuste pakkumise kontekstis.

Greve, Holger ; Lucius, Julian von. Überwachung entlassener gefährlicher Straftäter durch die Polizei // Die Öffentliche Verwaltung (2012) nr. 3, lk. 97-105. Julgestusvangistuse regulatsiooni 1. jaanuaril 2012 jõustunud muudatusest ja julgestusvangistusest politiseaduse aspektist.

Hebeler, Timo. Die Gefährderansprache // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2011) nr. 22, lk. 1364-1366. Politsei tegevuse reguleerimisest ja halduskohtumenetluse seaduse tõlgendamisest võimalike ohuallikate (avalikku korda ohustavate isikute) kohtlemisel.

Heckel, Christian. Scherbenmeer im Karneval // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2012) nr. 2, lk. 88-92. Turvalisuse ja avaliku korra tagamisest suurüritustel ning nn klaasikeelust tänavakarnevalidel.

Hwang, Shu-Perng. Wirksamer Wettbewerb durch offene Normen // Archiv des öffentlichen Rechts (2011/Dec) nr. 4, lk. 553-577. Määratlemata (nt avalik oht) ja teisenenud mõistetest telekommunikatsiooniõiguses. Kokkuvõtte inglise keeles.

Härting, Niko ; Schneider, Jochen. Das Dilemma der Netzpolitik // Zeitschrift für Rechtspolitik (2011) nr. 8, lk. 233-236. Ettepanekutest andmekaitse õigusregulatsiooni muutmiseks.

Kindler, Lars ; Lau, Marcus. Der Betrag der Raumordnung zur Intensivierung der Windenergienutzung an Land // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2011) nr. 23, lk. 1414-1419. Tuuleenergia kasutamise soodustamisest regionaalplaneerimise abil.

Maravilla, Christopher Scott. The feasibility of a law to regulate pornographic unsolicited commercial e-mail // Law/Technology (2011) nr. 4, lk. 2-33. Elektroonilise rämpspostiga seotud õigusprobleemidest.

Matvijenko, Galina. Mehhanizm pravovogo regulirovaniya v tamožennoi sfere // Gossudarstvo i pravo (2011) nr. 9, lk. 15-23. Tolliregulatsioonist Venemaal.

Meister-Scheufelen, Gisela. Gesundheitsmanagement in der öffentlichen Verwaltung // Die Öffentliche Verwaltung (2012) nr. 1, lk. 16-20. Baden-Württembergi liidumaal 2003. aastal alustatud terviseedendusprojektist avalikus halduses.

Möstl, Markus. Vorratsdatenspeicherung – wie geht es weiter? // Zeitschrift für Rechtspolitik (2011) nr. 8, lk. 225-229. Seadusemuudatustest ja kohtupraktikast seoses sidevahendite jälgimisel kogutud andmetega.

Nolte, Norbert. Zum Recht auf Vergessen im Internet // Zeitschrift für Rechtspolitik (2011) nr. 8, lk. 236-240. Õigusest nõuda andmete eemaldamist ja kustutamist Internetist.

Ossenbühl, Fritz. Verbraucherschutz durch Information // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2011) nr. 22, lk. 1357-1363. Juurdepääsust valdkonnaspetsiifilisele infole tarbijainfoseaduse (VIG - Verbraucherinformationsgesetz) näitel.

Pichonnaz, Pascal. Bilingual legal education across cultural borders in Fribourg : a useful experience for Europe // Zeitschrift für Europäisches Privatrecht (2012) nr. 1, lk. 117-127. Fribourgi ülikooli (Šveits) kogemusest kakskeelse juuraõppe korraldamisel.

Seht, Hauke von. Raumordnung für die Windkraftnutzung an Land // Die Öffentliche Verwaltung (2011) nr. 23, lk. 915-921. Regionaalplaneerimisest tuuleenergia kasutamiseks.

Shirvani, Foroud. Public Private Partnership und die Subsidiaritätsprüfung bei öffentlichen Unternehmensbeteiligungen // Die Öffentliche Verwaltung (2011) nr. 22, lk. 865-873. Subsidiaarsuskontrollist majandustegevuses avaliku ja erasektori partnerluses.

Thormann, Martin. Kreuz, Kopftuch und Bekenntnisschule // Die Öffentliche Verwaltung (2011) nr. 24, lk. 945-954. Usuõpetusest saksa koolides, riigi ja kiriku suhetest koolikorralduses.

Tiilikka, Päivi. Päätoimittajan vastuu yleisön tuottamasta verkkosisällöstä // Lakimies (2012) nr. 1, lk. 53-78. Peatoimetaja vastutusest internetikommentaaride eest.

Voigt, Paul ; Alich, Stefan. Facebook-Like-Button und Co. – datenschutzrechtliche Verantwortlichkeit der Webseitenbetreiber // Neue Juristische Wochenschrift (2011) nr. 49, lk. 3541-3544. Andmekaitsest ja veebilehekülje haldaja vastutusest.

MEDITSIINIÕIGUS

Coggon, John ; Miola, José. Autonomy, liberty and medical decision-making // The Cambridge Law Journal (2011/Nov) nr. 3, lk. 523-547. Patsiendi otsustusõigust ja vaimset pädevust meditsiiniliste otsuste langetamisel käsitlevast kohtupraktikast Suurbritannias.

Fellner, Christoph. Grenzen der ärztlichen Schweigepflicht nach dem Tod des Patienten // Monatsschrift für Deutsches Recht (2011) nr. 24, lk. 1452-1453. Arsti konfidentsiaalsuskohustuse piiridest pärast patsiendi surma.

Gevers, Sjef ; Dute, Joseph ; Nys, Herman. Surrogate decision-making for incompetent elderly patients : the role of informal representatives // European Journal of Health Law (2012/Mar) nr. 1, lk. 61-68. Eakaid patsiente puudutavate meditsiinilaste otsuste langetamisest Belgia, Hollandi, Inglismaa ja Saksamaa näitel.

Glover-Thomas, Nicola. The age of risk : risk perception and determination following the Mental Health Act 2007 // Medical Law Review (2011/Autumn) nr. 4, lk. 581-605. Vaimse tervise seadusest (2007) Inglismaal.

Henking, Tanja. Präimplantationsdiagnostik – neues Gesetz, neue Probleme // Zeitschrift für Rechtspolitik (2012) nr. 1, lk. 20-22. Embrüokaitsest ja uuest siirdamiseelse diagnostika seadusest Saksamaal.

Romanovski, G. B. Pravovoje regulirovanije biomeditsinskih tehnologii : problemõ i perspektivõ // Pravovedenije (2011) nr. 4, lk. 111-127. Biomeditsiiniteholoogiat käsitlevast õigusregulatsioonist Venemaal.

Sternberg-Lieben, Detlev ; Reichmann, Philipp C. Die gesetzliche Regelung der Patientenverfügung und das medizinische Selbstbestimmungsrecht Minderjähriger // Neue Juristische Wochenschrift (2012) nr. 5, lk. 257-262. Patsiendi õigustest, patsiendikorralduse regulatsioonist ning alaealiste meditsiinilist otsustuspädevusest.

Wall, Jesse. The legal status of body parts : a framework // Oxford Journal of Legal Studies (2011/Winter) nr. 4, lk. 784-804. Kehaosade õiguslikust staatusest ja selle regulatsioonist.

RAHVUSVAHELINE ÕIGUS

Abašidze, A. ; Solntsev, A. Meždunarodno-pravovõje garantii po obespetšeni ju prav negraždan // Zakon i pravo (2011) nr. 11, lk. 79-83. Rahvusvahelisest õigusest tulenevatest tagatistest mittekodanike õiguste kaitseks Venemaal.

An, Siyuan ; Peck, Brian. China's indigenous innovation policy in the context of its WTO obligations and commitments // Georgetown Journal of International Law (2011) nr. 3, lk. 375-447. Rahvusvahelise kaubanduse reeglitega arvestamisest Hiina innovatsioonipoliitikas.

Bassõrova, E. R. ; Kopõlov, M. N. Rol dogovorov ob obmene vnešnego dolga na ekologičeskie projektõ v obespetšeni realizatsii printsipa neotemlemogo suvereniteta gossudarstv nad svoimi prirodni resursami // Ekologičeskoje pravo (2011) nr. 5, lk. 33-38. Rahvusvahelised lepingud ja ÜRO Peaassamblee resolutsioonid riikide loodusressursside üle otsustamise õiguse kontekstis.

Born, Gary. A new generation of international adjudication // Duke Law Journal (2012/Jan) nr. 4, lk. 775-879. Rahvusvaheliste kohtute tegevusest ja õigusemõistmisest rahvusvahelisel tasandil.

Burke, Claudia ; Devine, Melissa M. 2010 Court of International Trade decisions reviewing dumping or countervailing duty orders on goods from market economy countries // Georgetown Journal of International Law (2011) nr. 1, lk. 21-46. Rahvusvahelise kaubanduskohtu 2010. aasta tähtsamatest otsustest.

Creegan, Erin. Cooperation in foreign terrorism prosecutions // Georgetown Journal of International Law (2011) nr. 2, lk. 491-529. Ameerika Ühendriikide ja Euroopa koostööst ja kohtupraktikast rahvusvahelise terrorismi vastases võitluses.

Diebold, Nicolas F. Standards of non-discrimination in international economic law // International & Comparative Law Quarterly (2011) nr. 4, lk. 831-865. Kaupade, teenuste, intellektuaalse omandi ja investeringutega seotud õigusregulatsioonide tõlgendamisest rahvusvahelises majandusõiguses ja kaubanduses.

Fontanelli, Filippo. ISO and codex standards and international trade law : what gets said is not what's heard // International & Comparative Law Quarterly (2011) nr. 4, lk. 895-932. Rahvusvaheliste kaubanduslepingute ja standardite tõhususest rahvusvahelises kaubanduses.

Fremuth, Michael Lysander. Ein Prozess...: zum Ausgleich zwischen der effektiven Bekämpfung des Terrorismus und der Beachtung der Menschenrechte in der Sanktionspraxis des Sicherheitsrates // Die Öffentliche Verwaltung (2012) nr. 3, lk. 81-89. Terroristidele kohaldatavatest ÜRO Julgeolekunõukogu sanktsioonidest ja vajadusest tugevdada ÜRO ombudsmani kontrollifunktsioone.

García-Muñoz Alhambra, M. Antonio ; Haar, Beryl ter ; Kun, Attila. Soft on the inside, hard on the outside : an analysis of the legal nature of new forms of international labour law // The International Journal of Comparative Labour Law and Industrial Relations (2011/Dec) nr. 4, lk. 337-363. Rahvusvahelise tööõiguse uuenduste õiguslikust olemusest, ettevõtete sotsiaalsest vastutusest ja raamlepingutest.

Ghuri, Ahmad Ali. The evolution of bilateral investment treaties, investment treaty arbitration and international investment law // *International Arbitration Law Review* (2011) nr. 6, lk. 189-204. Välismaiste otseinvesteeringute regulatsioonist ja kahepoolsetest investeerimislepingutest.

Henschke, Lauren. Going it alone on climate change. A new challenge to WTO subsidies disciplines : are subsidies in support of emissions reductions schemes permissible under the WTO // *World Trade Review* (2011) nr. 1, lk. 27-52. Riikide valitsuste osalemisest CO2 kvootidega kauplemisel, subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete lepingust (SCM – *Agreement on Subsidies and Countervailing Measures*).

Kalamkarjan, Ruben. Mesto i rol Meždunarodnogo Suda v sovremennom miroporjadke // *Gossudarstvo i pravo* (2011) nr. 9, lk. 69-80. Rahvusvahelise Kohtu rollist ja kohast tänapäeva maailmas.

Kostic, Drew. Whose crime is it anyway? The International Criminal Court and the crime of aggression // *Duke Journal of Comparative & International Law* (2011) nr. 1, lk. 109-141. Agressioonikuritegude menetlemisest Rahvusvahelises Kriminaalkohtus.

Marceau, Gabrielle. IGOs in crisis? Or new opportunities to demonstrate responsibility? // *International Organizations Law Review* (2011) nr. 1, lk. 1-13. Rahvusvaheliste organisatsioonide probleemidest ja nende tegevusest majanduskriiside tingimustes.

Otis, Louise ; Reiter, Eric H. The reform of the United Nations administration of justice system : the United Nations Appeals Tribunal after one year // *The Law and Practice of International Courts and Tribunals* (2011) nr. 3, lk. 405-428. ÜRO kohtusüsteemi reformist, hinnang ÜRO Apellatsioonikohtu (UNAT) esimesele tegevusaastale.

Pelc, Krzysztof J. Why do some countries get better WTO accession terms than others? // *International Organization* (2011) nr. 4, lk. 639-672. Riikidele kehtestatud erinevatest tingimustest Maailma Kaubandusorganisatsiooniga liitumiseks.

Roellecke, Gerd. Kriegsrecht, Kriegskunst und Kriegsbegriff // *Der Staat* (2011) nr. 4, lk. 567-580. Sõja ja asümmeetrilise sõja mõistest ja tähendusest.

Schaub, Martin. Zur völkerrechtlichen Zulässigkeit des amerikanischen Editionsbefehls an die UBS im Streit um die Kundendaten // *Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht* (2011) nr. 4, lk. 807-824. Kliendiandmete kaitsest topeltmaksustamise vältimiseks rahvusvahelises õiguses Šveitsi panga (*United Bank of Switzerland*) ja Ameerika Ühendriikide vahelises vaidluses.

Spiro, Peter J. A new international law of citizenship // *American Journal of International Law* (2011) nr. 4, lk. 694-746. Kodakondsusest rahvusvahelise õiguse kontekstis.

Veljaminov, Georgi. Meždunarodno-pravovoi gossudarstvennoi immunitet // *Gossudarstvo i pravo* (2011) nr. 12, lk. 66-73. Riigi puutumatuses rahvusvahelises õiguses.

Wagner, Markus. Law talk v. science talk : the languages of law and science in WTO proceedings // *Fordham International Law Journal* (2012) nr. 1, lk. 152-198. Õiguse tõlgendamisest teoorias ja kohtupraktikas WTO näitel SPS-lepingu (sanitaar- ja füto-sanitaarmedeteme rakendamise leping, 1995) põhjal.

Wenander, Henrik. Recognition of foreign administrative decisions // *Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht* (2011) nr. 4, lk. 755-785. Rahvusvahelisest koostööst haldusasjades ja otsuste vastastikusel tunnustamises.

Yupsanis, A. Cultural property aspects in international law : the case of the (still) inadequate safeguarding of indigenous peoples' (tangible) cultural heritage // Netherlands International Law Review (2011) nr. 3, lk. 335-361. Kultuuripärandist rahvusvahelise õiguse tähenduses.

Inimõigused

Dias, Clarence J. Democracy and human rights : the challenge of ethnicity and inclusive democracy // East European Human Rights Review (2011) nr. 2, lk. 225-263. Inimõiguste kaitsest ja demokraatiast rahvusvaheliste lepingute ja ÜRO põhikirja kontekstis.

Gerards, Janneke. Judicial deliberations in the European Court of Human Rights // East European Human Rights Review (2011) nr. 1, lk. 1-58. Kohtuasjadest Euroopa Inimõiguste Kohtus.

Kicker, Renate ; Möstl, Markus ; Lantschner, Emma. Reforming the Council of Europe's human rights monitoring mechanisms // Netherlands Quarterly of Human Rights (2011) nr. 4, lk. 460-490. Euroopa Nõukogu inimõiguste järelevalvekomiteede tegevuse analüüs ja soovitud reformideks.

Klatt, Matthias. Positive obligations under the European Convention on Human Rights // Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht (2011) nr. 4, lk. 691-718. Positiivsest kohustusest Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikas ja inimõiguste konventsiooni kontekstis.

Latham, Alexander. Talking without speaking, hearing without listening? Evictions, the UK top court and the European Court of Human Rights // Public Law (2011) nr. 4, lk. 730-753. Inimõiguste käsitlesest Euroopa Inimõiguste Kohtus ja Suurbritannia kohtupraktikas.

Morijn, John. Reforming United Nations human rights treaty monitoring reform // Netherlands International Law Review (2011) nr. 3, lk. 295-333. Ettepanekutest ÜRO inimõiguste järelevalvemehhanismide reformikava muutmiseks.

Moscattelli, Silvana. The multiple discrimination in the European and Italian context // Acta Juridica Hungarica (2011/Dec) nr. 4, lk. 316-340. Mitmekordsest diskrimineerimisest Euroopa ja Itaalia seadusandluse kontekstis.

Pertšatkina S. A. Realizatsija rešenii Jevropeiskogo suda po pravam tšeloveka v praktike konstitutsionnõhh sudov : sovremennõje tendentsii i perspektivõ // Žurnal rossiiskogo prava (2011) nr. 10, lk. 97-108. Euroopa Inimõiguste Kohtu lahenditest põhiseaduskohtute praktikas.

Schroeder, Friedrich-Christian. Der Europäische Menschenrechtsgerichtshof zum Strafverfahren gegen Chodorkowskij // Jahrbuch für Ostrecht (2011) nr. 2, lk. 229-237. Euroopa Inimõiguste Kohtu hinnangust Mihhail Hodorkovski kohtuasjale.

Van Bijsterveld, Sophie. Human rights and private corporations : a Dutch legal perspective // East European Human Rights Review (2011) nr. 1, lk. 101-128. Inimõiguste järgimisest Hollandi eraettevõtetes.

Euroopa Liidu õigus

Hondius, Ewoud. Towards an optional common European sales law // European Review of Private Law (2011) nr. 6, lk. 709-1021. Ajakiri käsitleb ELi ühist müügiõigust.

Bredthauer, Jürgen. Zum Wegfall des Staatsangehörigkeitsvorbehalts für Notare // Zeitschrift für Europäisches Privatrecht (2012) nr. 1, lk. 171-188. Euroopa Kohtu lahendist (24. mai 2011) seoses notarite kodakondsusnõudega ELis.

Bueren, Eckart. Grenzen der Durchführungsrechtssetzung im Unionsrecht // Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht (2012) nr. 5, lk. 167-173. Rakenduspiirangutest ELi õiguses.

Búrca, Gráinne de. The road not taken : the European Union as a global human rights actor // American Journal of International Law (2011) nr. 4, lk. 649-693. ELi rollist inimõiguste kaitses alates Euroopa Ühenduse loomisest.

Danov, Mihail. EU competition law enforcement : is Brussels I suited to dealing with all the challenges? // International & Comparative Law Quarterly (2012/Jan) nr. 1, lk. 27-54. ELi konkurentsioigusest.

Epiney, Astrid. Die Rechtsprechung des EuGH im Jahr 2010 : Grundfreiheiten und Gleichstellungsrecht // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2011) nr. 23, lk. 1425-1431. Euroopa Kohtu 2010. aasta olulisematest lahenditest põhivabaduste kaitsel ja võrdsete õiguste tagamisel.

Foerster, Max. Vorabentscheidungsersuchen nach Art. 267 AEUV und Anhängigkeit derselben Rechtsfrage am EuGH // Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht (2011) nr. 23, lk. 901-907. ELi toimimise lepingu artiklist 267, mille alusel Euroopa Kohus on pädev tegema eelotsuseid.

Götz, Volkmar. 50 Jahre gemeinsame Agrarpolitik – ihr Beitrag zur Verfassung und Verwaltung der Europäischen Union // Juristenzeitung (2012) nr. 2, lk. 53-60. ELi põllumajanduspoliitikast.

Herrmann, Christoph. Individualrechtsschutz gegen Rechtsakte der EU „mit Verordnungscharakter“ nach dem Vertrag von Lissabon // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2011) nr. 22, lk. 1352-1357. Isikuõiguste kaitses seoses ELi institutsioonide tegevuse ja õigusaktidega.

Joseffson, Henrik ; Baaner, Lasse. The Water Framework Directive – a directive for the twenty-first century? // Journal of Environmental Law (2011) nr. 3, lk. 463-486. ELi veepoliitikast ja raamdirektiivist.

Jung, Stefanie. Die Kapitalaufbringung in der SPE // Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht (2012) nr. 4, lk. 129-134. Euroopa osahingu põhikirjast.

Kube, Hanno ; Reimer, Ekkehart. Die Sicherung der Europäischen Wirtschafts- und Währungsunion: Rückkehr in die Bahnen des Rechts // Zeitschrift für Gesetzgebung (2011) nr. 4, lk. 332-350. Abinõudest Euroopa majandus- ja rahaliidu kindlustamiseks.

Lämmermann, Falk. Unionsbürgerschaft und Optionspflicht – ein Widerspruch? // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2012) nr. 2, lk. 75-79. ELi ja liikmesriigi kodakondsusest Euroopa Kohtu praktika põhjal.

MacMaolain, Caoimhin. Ramifications of the EU/IMF loan to Ireland for the financial services sector and for Irish law and society // European Public Law (2011) nr. 3, lk. 387-397. ELi ja IMFi finantsabi mõjust Iiri finantssektorile, õigusele ja ühiskonnale.

Malcolm, Rosalind. Ecodesign laws and the environmental impact of our consumption of products // Journal of Environmental Law (2011) nr. 3, lk. 487-503. ELi ökodisaini direktiivist ja keskkonna mõjust tarbimisele.

Manthey, Leslie ; Unseld, Christopher. Der Mythos vom *contra-legem*-Verbot : vom Umgang des EuGH mit einem Verfassungsprinzip // Die Öffentliche Verwaltung (2011) nr. 23, lk. 921-929. *Contra-legem*-piirangu tõlgendamisest Euroopa Kohtu praktikas.

McHale, J. V. Mental health law and the EU : the next new regulatory frontier? // Medical Law Review (2011/Autumn) nr. 4, lk. 606-635. Vaimset tervist puudutavast seadusandlusest ja arengusuundadest ELis.

Morris, Robin. European citizenship : cross-border relevance, deliberate fraud and proportionate responses to potential statelessness // European Public Law (2011/Sept) nr. 3, lk. 417-435. Euroopa kodakondsusest.

Müller, Bilun. Access to the courts of the member states for NGOs in environmental matters under European Union law // Journal of Environmental Law (2011) nr. 3, lk. 505-516. Keskkonnakaitsega seotud vabauhenduste juurdepääsust liikmesriikide kohtutele Euroopa Kohtu kahe 2011. aasta lahendi põhjal.

Oelsner, Tobias. Die Neufassung der Zahlungsverzugsrichtlinie // Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht (2011) nr. 24, lk. 940-947. Maksetega hilinemist äriühingutes käsitleva ELi direktiivi uuest sõnastusest (KOM 2009 126).

Palme, Christoph. Das Honig-Urteil des EuGH // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2011) nr. 23, lk. 1434-1437. ELi määrusest 1829/2003/EÜ geneetilisel muundatud toidu ja sööda kohta ning Euroopa Kohtu seisukohast geneetilisel muundatud mee staatuse kohta 2011. aasta septembris tehtud otsuses.

Peeters, Miek. Free movement of patients : Directive 2011/24 on the Application of Patients' Rights in Cross-Border Healthcare // European Journal of Health Law (2012/Mar) nr. 1, lk. 29-60. ELi direktiivist 2011/24 patsiendiõiguste kohaldamise kohta piiriüleses tervishoius.

Pesch, Sebastian. Zugang zu Akten aus Vertragsverletzungsverfahren : eine Gefahr für die internationalen Beziehungen? // Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht (2012) nr. 2, lk. 51-56. ELi määrusest 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele.

Sadeleer, Nicolas de. Restrictions of the sale of pharmaceuticals and medical devices such as contact lenses over the internet and the free movement of goods // European Journal of Health Law (2012/Mar) nr. 1, lk. 3-28. Kaupade vabast liikumisest ELis ravimite ja meditsiiniliste vahendite internetis müümise kontekstis.

Schillig, Michael. Directive 93/13 and the „price term exemption” : a comparative analysis in the light of the „market for lemons” rationale // International & Comparative Law Quarterly (2011/Oct) nr. 4, lk. 933-963. Direktiivist 93/13/EMÜ ebaõiglase tingimuste kohta tarbijakaitselepingutes ja selle tõlgendamisest kohtupraktikas.

Schneider, Jens-Peter. Informationssysteme als Bausteine des Europäischen Verwaltungsverbunds // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2012) nr. 2, lk. 65-70. Schengeni ja siseturu infosüsteemist ning andmekaitsest Euroopa haldusliidus.

Schwarz, Michael. Die Menschenwürde als Ende der Europäischen Wertegemeinschaft? // Der Staat (2011) nr. 4, lk. 533-566. ELi põhiõiguste harta ja liikmesriigi põhiseaduse vastavusest; kloonimisest, bioetikast ja põhiseaduslike inimväärikusstandardite kehtestamise vajalikkusest Euroopas.

Schwerdtfeger, Angela. Ausreiseverbote – ja, aber unter engen Voraussetzungen // Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht (2012) nr. 2, lk. 56-59. ELi kodanike vaba liikumise direktiivist (2004/38) ja Euroopa Kohtu otsustest, mis puudutavad riigist lahkumise keeldu (C-430/10, C-434/10).

Steiger, Heinhard. Mehr Demokratie in der EU – aber wie? // Zeitschrift für Rechtspolitik (2012) nr. 1, lk. 13-15. Institutsionaalsetest ja sisulistest reformidest ELis.

Tiedemann, Michael. Die sekundärrechtliche Ausgestaltung der europäischen Bürgerinitiative durch die Verordnung (EU) Nr. 211/2011 // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2012) nr. 2, lk. 80-85. Kodanikualgatusest ELis.

Tsikrikas, Dimitrios. Probleme der grenzüberschreitenden Vollstreckung von Maßnahmen des einstweiligen Rechtsschutzes in der Europäischen Union // Zeitschrift für Zivilprozess (2011) nr. 4, lk. 461-489. Piiriülese sundtäitmise probleemidest ELis ajutise õiguskaitse tagamisel.

Van den Bogaert, Sina. Roma segregation in education : direct or indirect discrimination? // Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht (2011) nr. 4, lk. 719-753. ELi rassilise võrdsuse direktiivi 2000/43/EÜ ja Euroopa Inimõiguste Kohtu praktika analüüsist seoses mustlaste diskrimineerimisega haridusküsimuses.

Waddington, Lisa. The European Union and the United Nations Convention on the Rights of Persons with Disabilities : a story of exclusive and shared competences // Maastricht Journal of European and Comparative Law (2011) nr. 4, lk. 431-453. Puuetega inimeste kaitsest ELis ning ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonist.

Wadlow, Christopher. The emergent European law of unfair competition and its consumer law origins // Intellectual Property Quarterly (2012) nr. 1, lk. 1-24. Ebaausatest kaubandustavade ja kõlvatust konkurentsist Suurbritannia, Saksamaa ja ELi õiguses; ELi direktiivist 2005/29, Rooma II-määrusest.

Weber, Albrecht. Die Reform der Wirtschafts- und Währungsunion in der Finanzkrise // Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht (2011) nr. 24, lk. 935-940. Majandus- ja rahaliidu reformist ELis finantskriisi tingimustes, Euroopa finantsstabiilsusmehhanismist (EFSM) ja Euroopa stabiilsusmehhanismist (ESM).

Weber, Hermann. Religionsrecht und Religionspolitik der EU // Neue Zeitschrift für Verwaltungsrecht (2011) nr. 24, lk. 2475-2480. ELi religioonipoliitikast.

Mereõigus

Green, Cayetana. Marine insurance in Spain // The Journal of International Maritime Law (2011/Sept) nr. 5, lk. 390-395. Merekindlustusest Hispaanias.

Karim, MD Saiful. Is there an international obligation to prosecute pirates? // Netherlands International Law Review (2011) nr. 3, lk. 387-407. Merepiraatluse kriminaliseerimise vajadusest rahvusvahelisel tasandil.

Milano, Enrico ; Papanicolopulu, Irini. State responsibility in disputed areas on land and at sea // Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Völkerrecht (2011) nr. 3, lk. 587-640. Riigi vastutusest maa- ja merealastes territoriaalvaidlustes, *ius ad bellum/ius in bello* põhimõtetest ja ÜRO mereõiguse konventsioonist.

Molenaar, E. J. Fisheries regulation in the maritime zones of Svalbard // The International Journal of Marine and Coastal Law (2012/Mar) nr. 1, lk. 3-58. Kalapüügi regulatsioonist Svalbardi saarestike (Norra) piirkonnas.

Özçayir, Z. Oya. Tighter rules under port state control // The Journal of International Maritime Law (2011) nr. 4, lk. 308-315. Laevade kontrollimise protseduuriereglitest sadamariigis.

Rahvusvaheline eraõigus

Avtomonov, Aleksei ; Zenkin, Igor. Otkaz v privedenii v ispolnenije rešenii meždunarodnogo kommertseskogo arbitraža : meždunarodno-pravovoje regulirovanije i rossiiskaja praktika // Gossudarstvo i pravo (2011) nr. 12, lk. 95-100. Rahvusvahelise Kaubanduskoja vahekohtu otsuste täitmisest.

Ferreri, Silvia. General report : complexity of transnational sources // European Review of Private Law (2012) nr. 1, lk. 3-193. Rahvusvahelisest eraõigusest sümposiumi materjalide põhjal ning eraõigusest erinevates riikides (Austria, Holland, Saksamaa, Šveits, Ungari, Jaapan, Kanada, Aafrika riigid).

Jansen, Nils ; Zimmermann, Reinhard. Contract formation and mistake in European contract law : a genetic comparison of transnational model rules // Oxford Journal of Legal Studies (2011) nr. 4, lk. 625-662. Euroopa lepinguõiguse normide analüüsist ja võrdlusest teiste rahvusvaheliste normidega.

Kruger, Thalia ; Verhellen, Jinske. Dual nationality = double trouble? // Journal of Private International Law (2011/Dec) nr. 3, lk. 601-626. Topelkodakondsusest rahvusvahelise eraõiguse kontekstis.

Laimer, Simon. Nutzungs- und Aufwendungsersatz nach Vertragsaufhebung wegen nachträglicher Erfüllungsstörungen: die Regelungen des DCFR in rechtsvergleichender Perspektive // Zeitschrift für Europäisches Privatrecht (2012) nr. 1, lk. 47-71. Tulude ja kulude hüvitamisest lepingu tühistamise korral Euroopa lepinguõiguse ühtse tugiraamistiku kavandis.

Mak, Vanessa. Full harmonization in European private law : a two-track concept // European Review of Private Law (2012) nr. 1, lk. 213-235. Euroopa eraõiguse ühtlustamisest.

Rauscher, Thomas ; Pabst, Steffen. Die Rechtsprechung zum internationalen Privatrecht 2010-2011 // Neue Juristische Wochenschrift (2011) nr. 49, lk. 3547-3553. Rahvusvahelist eraõigust puudutavast kohtupraktikast ja seadusemuudatustest Saksamaal aastatel 2010-2011.

Storme, Matthias. The foundations of private law in a multilevel structure : balancing, distribution of lawmaking power, and other constitutional issues // European Review of Private Law (2012) nr. 1, lk. 237-253. Võimupädevusest ELi ja liikmesriikide vahel Euroopa eraõiguse regulatsiooni ühtlustamisel.

Vigneron, Sophie ; Wong, Simone. An assessment of the DCFR on dependent personal securities // The Journal of Business Law (2012) nr. 1, lk. 1-15. Lepinguvabadusest, tarbijakrediidist ja -kaitsest Inglise ja Prantsuse õiguses ning Euroopa lepinguõiguse ühtse tugiraamistiku kavandist (DCFR).

Koostanud Tiia Melts